WASHINGTON DC

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXX. Ч. 101. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 1-го ЧЕРВНЯ 1973 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK FRIDAY, JUNE 1, 1973 No. 101. VOL. LXXX.

КОРОТКІ ВІСТКИ

Четвер, 31-го травня 1073 р.

ДОСЛІДЖЕННЯ ПЕРЕВЕДЕНЕ ГАЗЕТОЮ „НЮ ЙОРК ТАЙМС" виявило, що біле населення міста Ню Йорку зменшується з року на рік. Коли теперішня тенденція буде продовжуватися, то за 12 років негри та порторіканці становитимуть більшість населення цього міста. „Ню Йорк Таймс" зазначив, що однією із причин зменшення числа білих є те, що білі із середньої кляси переїжджають до передмість. Другою причиною цього зменшення є те, що процент приросту населення серед білої середньої кляси є набагато менший ніж серед негрів і порторіканців.

ЛІВІ ТЕРОРИСТИ В АРҐЕНТИНІ заявили, що вони будуть продовжувати свої атаки проти бізнесових підприємств і проти збройних сил. Хоч ново - інавгурований президент Гектор Дж. Кампора проголосив широку амнестію для політичних в'язнів, а Леґіслятура її затвердила, ліві терористи - троцькісти, які назвали себе „Революційною Армією Народу", пляную́ть продовжувати свою діяльність. Ці терористи останнього тижня поранили двох службовців фірми „Форд", а також примусили цю фірму дати 1 мільйон долярів на шпиталі в Арґентині.

НАЙВИЩИЙ СУД ЗСА постановив надати поліцаям ширші повноваження для проводження обшукувань підозрілих осіб. Суд дозволив поліцаям брати пробки з-під ніґтів підозрілих навіть тоді, коли поліцаї не мають на це дозволу від суду. В іншій постанові Найвищий Суд заявив, що прокуратори можуть користуватися доказами, знайденими під час обшукування, яке було зроблене без дозволу суду, але на яке підозрілий дав свою згоду, не знаючи, що він має конституційне право не дати такої згоди. Нові постанови Найвищого Суду касують попередні постанови, які заявляли, що такі повноваження для поліції є неконституційні.

СТЕЙТОВА ЛЕҐІСЛЯТУРА ТЕКСАСУ проголосувала відновити кару смерти в 5-ох специфічних випадках. Одним із цих випадків є вбиття поліцая. Протягом кількох останніх місяців близько 15 стейтів відновило кару смерти в конкретних випадках.

ПОЛКОВНИК АМЕРИКАНСЬКОГО ВІЙСЬКОВОГО ЛЕТУНСТВА, який був воєннополоненим у Північному В'єтнамі, вніс офіційну скаргу на 8-ох вояків, закидаючи їм, між іншим, співпрацю з ворогом у таборах полонених. Внесення скарги полк. Теодором В. Ґайом ще не значить, що оскаржені вояки будуть покликані до відповідальности. Тільки спеціяльно скликані колеґії інвестиґації можуть рішити питання, чи ставити оскарженого під військовий суд. В Пентагоні деякі старшини сумніваються чи 8 вояків будуть покликані до відповідальности, бо на їх думку оскарження базоване більше на чутках ніж на незаперечних фактах.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ ПОШТМАЙСТЕР Елмер Т. Классен заявив, що кошти різного роду посилок можуть збільшитися в недалекому майбутньому. Не подаючи ніяких деталів, Классен сказав, що переговори в справі нового робітничого контракту, які тепер відбуваються, правдоподібно спричинять цю підвишку. Але генеральний поштмайстер не передбачає можливости поштового страйку.

БРИТІЙСЬКА КОРОЛІВСЬКА РОДИНА ПРОГОЛОСИЛА офіційно заручини їхньої одинокої 22-річної доньки Анни з 24-річним поручником Марком Філіппсом. Вінчання відбудеться у листопаді ц. р. Княжна Анна залишиться після свого вінчання, як четверта з черги на листі претендентів до британського престолу, після трьох своїх братів. Поручник Марк Філіппс походить з міщанської родини — його батько і дідо були професійними старшинами. Марк Філіппс має 5.750 дол. річної платні, княжна Анна має тепер 50.000 дол. річної платні, а після вінчання отримає по 87.500 дол. річно.

ІТАЛІЇ ЗАГРОЗИЛА КРИЗА УРЯДУ, який втратив свою парляментарну більшість. Але зречення прем'єра Джуліо Андреотті відсунено на час після конгресу керівної Християнсько - демократичної партії, що відбудеться 6-8 червня ц. р.

АМЕРИКА СПРИЯЄ ЯПОНСЬКИМ ІНВЕСТИЦІЯМ в японських або американських підприємствах на американській землі. Амбасадор ЗСА Роберт Інґерсолл промовляв про це в Токіо до директорів 283-ох великих японських компаній. Інґерсолл відчитав прихильного листа президента Ніксона в цій справі. Японія має вже близько 8 більйонів дол. інвестицій за своїми кордонами.

АВСТРАЛІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ҐАФ ВІТЛЕМ НЕ ОТРИМАВ офіційного американського запрошення прибути до Вашингтону, дармащо американський Уряд знав, що він відвідуватиме в липні ц. р. Мехіко і Канаду. Вітлем заявив, що він і без офіційного запрошення приїде до Америки і рахує на „ввічливість" президента Ніксона, щоб той прийняв його.

КОЛИШНІЙ ГОЛОВА КАМБОДЖИ НОРОДОМ СІЯНУК НЕ ХОЧЕ переговорювати про перемир'я і замирення з теперішнім президентом Камбоджи Лоном Нолем, що його назвав „зрадником". Зате Нородом Сіянук, який користується підтримкою від Пекіну, заявив готовість говорити про мир у Камбоджі з „американським агресором".

ІЗРАЇЛЬ СТУРБОВАНИЙ поважними доставами зброї з Америки арабський країнам Кувайтові й Савді Аравії, які втримують дипломатичні зв'язки з Америкою. Ізраїльський міністер закордонних справ Абба Ебан признав, що ЗСА хочуть зберегти „рівновагу сил" між прихильними й ворожими Заходові арабськими країнами, але водночас висловив острах, що американська зброя, доставлена Кувайтові й Савді Аравії, може опинитися в руках арабських держав, наставлених на війну проти Ізраїлю.

ІСЛЯНДІЯ ЗАСКАРЖИЛА БРИТАНІЮ до Ради Безпеки Об'єднаних Націй і до головної квартири Атлантійського Союзу (НАТО) у Брюсселі, вимагаючи, щоби Британія негайно відкликала з ісляндських вод свою військову фльоту. Йдеться про британські фреґати, які охороняють рибальські тральники, що ловлять рибу у 50-тимилевій прибережній до Ісляндії морській смузі. Британія — й інші західні европейські держави визнають за Ісляндією тільки 12-милеву прибережну смугу.

41 АФРИКАНСЬКА ДЕРЖАВА РІШИЛИ на з'їзді своїх міністрів закордонних справ в Аддіс Абабі в Етіопії, щоби виступати спільним фронтом у торговельних переговорах з 9-тичленною Европейською Економічною Спільнотою. Африканські — арабські й муринські — держави вважають, що вони зможуть таким чином дістати кращі торговельні умови з високорозвиненими країнами Західньої Европи.

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА ДЕТРОЙТУ ЕНТУЗІЯСТИЧНО ВІТАЛА ВЕРХОВНОГО АРХИЄПИСКОПА

Детройт (Ф. Л.) — Четвер, 24 травня 1973 р. Перед приїздом Блаженнішого Верховного Архиєпископа Української Католицької Церкви Кардинала Кир Йосифа до Детройту, від 12-ої до 1-ої години по полудні в рамках щоденної української радіопередачі „Душа України" під керівництвом Орисі Каралаш відбулася спеціяльна програма, присвячена життю і праці Кардинала. Програма, яку з рамені інформаційної комісії підготовив і нею керував інж. Василь Колодчин, була переплітана церковними піснями. Англійський текст програми відчитала панна Никифоряк.

Коли о годині 1.45 на метрополітальному летовищі Блаженніший в асисті єпископів Ярослава Габра й Ізидора Борецького вийшов з літака, його привітала численна група мирян, включно зі священиками, репортерами і сотнею дітей з транспарентами „Вітай Владико". Кардинал дякував дітям за китиці квітів. Від духовенства вітав Блаженнішого о. декан Михайло Бохневич, парох церкви св. Івана Хрестителя, а від української громади мґр Марія Квітковська (СФУЖО) в асисті голів двох Відділів УККА, інж. Богдана Петріни і д-ра Антона Шутки. Від вояцтва привітання склав ген. Михайло Крат. Верховний Архиєпископ зі зворушенням дякував усім за щирі слова привіту. Слідувала коротка пресова конференція з репортерами місцевих щоденників „Ди Детройт Нюз", „Детройт Фрі Прес" і „Мишиґен Кетолик". Про цю пресову конференцію писали згадані щоденники і уривки з неї показувано на телебаченні. З летовища Отці Василіяни завезли Гостя до своєї резиденції в Гемтремку.

Точно о годині 7:30 вечора Блаженніший в асисті обох єпископів, священиків, стейтового і міських представників, своєю маєстичною постаттю під грімкі оплески мирян увійшов на бенкетову залю і з цілим почетом зайняв місце за почесним столом. Бенкет, як заповіджено, відбувався у великій залі в Сентиніел Гол, яку по береги виповнили миряни.

Американський гимн під фортепіяновий акомпаньямент Марії Лісовської відспівала співачка Християна Липецька. По ньому учасники бенкету відспівали український національний гимн. Бенкет відкрив короткою промовою о. декан Михайло Бохневич, який від імені приявних сердечно вітав Блаженнішого. Господарем бенкету був о. Вернард Панчук. Група дітвори в українській ноші під керівництвом Йоанни фон Драґінди Кульчицької виконала танець „Квіти України", після якого в черзі підійшла до почесного стола, привітала Кардинала хлібом і сіллю, вручила квіти і різні дари, а Кардинал з усмішкою вдоволення дякував їй, подаючи кожній дитині руку.

З черги о. ігумен І. Лотоцький провів молитву, публіка відспівала „Христос Воскрес", Кардинал поблагословив трапезу і почалася

(Закінчення на стор. 6-ій)

Західня Німеччина замирилася з Чехо-Словаччиною

Бонн. — У Празі і Бонні проголошено одночасно комунікат про успішне закінчення затяжних переговорів про встановлення нормальних взаємин. Найбільшою перешкодою для замирення між Західньою Німеччиною і Чехо-Словаччиною був Мюнхенський пакт з 1938 року, за яким признано Німеччині чеський, густо німцями заселений Судетський Край, що започаткувало взагалі розчленування Чехо-Словаччини й підбадьорило Гітлера до дальших актів, які довели до вибуху другої світової війни. Чехо-Словаччина вимагала проголошення Мюнхенського договору взагалі недійсним, — Німеччина лякалася, що тоді чехи з Судетського Краю, який після другої світової війни вернувся до Чехо-Словаччини, вимагатимуть масово матеріяльного відшкодування. В останніх днях знайдено врешті формулу задовільну для обох сторін. Тексту порозуміння ще не оприлюднили. Переговори Західньої Німеччини з Чехо-Словаччиною про „нормалізацію" їхніх взаємин розпочалися після підписання подібних договорів з Польщею і Східньою Німеччиною. На черзі стоять переговори з Мадярщиною і Болгарією. Урочисте підписання німецько-чеського договору має відбутися літом цього року у Празі, вірогідно з приявністю західньо-німецького канцлера Віллі Брандта.

Віцепрезидент Еґню пропонує приспішення слідства в справі Вотерґейтської афери

Вашингтон. — Від довшого часу політичні дорадники віце - президента Спіро Еґню пропонували йому публічно заявитися в справі вотерґейтської афери і себе від неї відв'язати, якщо в нього є пляни кандидувати на президента в 1976 році. Займаючи становище до афери в останньому часі, Еґню обмежувався до висловів довір'я президентові Ніксонові, мовляв, в його переконанні президент Ніксон не мав ніякого відношення до подій, пов'язаних із справою Вотерґейту. Щойно в розмові з представниками преси 30-го травня віце - президент Еґню з'ясував свої погляди на окремі аспекти політики Уряду і вотерґейтської афери. Згідно з його заявою, його інформації про саму аферу дуже обмежені і він не намагається діставати якісь додаткові і точніші інформації поза тими, що публікуються в пресі. Все таки, в його опінії, вотерґейтська афера є „політично дуже дразлива" і в інтересі Уряду та загальнодержавному є, щоб в можливо найскорішому часі з'ясувати всі її аспекти та з нею в такий чи інший спосіб покінчити. На думку віце - президента, передавання переслухань Сенатською телевізією є не тільки зайвим, але шкідливим, зокрема до часу, поки не закінчила своєї праці велика лава присяжних. Він також вважає, що слідство повинно зосередитися відразу на тих високопоставлених запідозрених особах, які могли б внести найбільше ясности в цілу ситуацію. Відповідаючи на питання, Спіро Еґню висловив турботу щодо можливих шкід, які ця афера може завдати Республіканській партії, тим більше, що при того роду слідстві і конфліктних заявах невтаємничому важко розібратися й оформити погляд на справу. За словами віцепрезидента, президент Ніксон у своїй заяві з минулого тижня з'ясував свою позицію і ця заява Президента заслуговує на довір'я.

Ніксон переговорює на Ісляндії з тамошнім президентом і президентом Франції

Рейкіявік, Ісляндія. — Президент Ніксон прибув у середу 30 травня ц. р. у товаристві державного секретаря Вілляма Роджерса, свого асистента Генрі Кіссінджера, секретаря скарбу Джорджа Шульца й інших співробітників до столиці Ісляндії і в той сам день перевів нараду з президентом Ісляндії Крістіяном Ельдярном та прем'єром Олюфором Иоганнесоном, які привітали його на летовищі. Предметом їхньої наради був гострий спір Ісляндії з Британією за риболовлю. Хоча на перший погляд риболовля — це блага справа, для Ісляндії і Британії це справа дуже поважна: 80 відсотків ісляндського експорту — це риба й рибні продукти, а четвертина риби, що її споживають у Британії, походить з ісляндських вод. Гострий конфлікт виник тоді, коли Ісляндія поширила свою прибережну морську смугу з 12 до 50 миль, чого не визнала Британія, виславши для охорони своїх рибальських тральників військові кораблі. Ісляндія не бажає собі посередництва Америки в цій справі, ані теж посередництва Атлантійського Союзу (НАТО), до якого належать однаково Ісляндія, як Британія, а тільки вимагає, щоб Британія відкликала з вод, що їх вважає за свої, військові кораблі. На четвер і п'ятницю, 31 травня і 1 червня, були визначені наради президента Ніксона з французьким президентом Жоржом Помпіду, який прилетів до Ісляндії на годину перед прилетом Ніксона. До нарад Ніксона й Помпіду прив'язують надзвичайно велике значення, бо вони будуть вирішні для дальших відносин ЗСА з цілою Західньою Европою.

Китайський комуністичний посол був на авдієнції у през. Ніксона

Вашингтон. — Безпосередньо перед від'їздом на конференцію з французьким президентом Помпіду, президент Ніксон прийняв на авдієнції посла комуністичного Китаю Гуанґа Чена, який щойно прибув до ЗСА, де очолюватиме т. зв. зв'язкову станицю. Гуанґ Чен є першим комуністичним китайським послом в ЗСА. Про те, яку вагу президент Ніксон кладе на питання американсько - китайських відносин, засвідчує поспіх, з яким він прийняв представника Китаю, який з формального боку немає навіть нормального дипломатичного статусу, а є тільки „зв'язковим" між урядами ЗСА та Китаю. Того роду форму дипломатичних контактів устійнено було в час перебування президента Ніксона в Китаю, враховуючи брак повної нормалізації у відносинах між комуністичним Китаєм та ЗСА у зв'язку з питанням Тайвану. Гуанґ Чен займає видатну позицію в китайському політичному житті і є членом Центрального комітету Китайської Комуністичної Партії. Як відомо, в Пекіні вже почала діяти подібна „зв'язкова станиця" під проводом амбасадора Дейвида К. Вруса, одного з найвидатніших американських дипломатів.

Англійська преса оцінює критично відвідини Брежнєва в Зах. Німеччині

Лондон. — Зустріч Л. Брежнєва з західньонімецьким канцлером Віллі Брандтом викликала широкі коментарі в англійській пресі, яка підкреслює історичне значення цих відвідин з погляду згоди Західньої Німеччини на політичний статус кво в Европі. „Манчестер Ґардіян Віклі" стверджує, що ці відвідини є показником змін, які заіснували в Европі, хоч ніхто нічого не може сказати про те, який буде дальший розвиток подій. В оцінці лондонського „Економіста", „Західня Німеччина закцептувала кордон здовж Одри - Нісси і на найближче майбутнє — поділ Німеччини; Східня Німеччина здобуває міжнароднє визнання; західнє збіжжя (не говорячи вже про масло Европейської Економічної Спільноти) уможливлює Росії давати собі раду з нестачею харчів; західні фінанси і технологія уможливлять їй облегшити загальні економічні трудноші. Все це сталося без будьякої поступки з боку СССР на відтинку якоїсь важливішої проблеми. Російська контроля Східньої Европи, її велетенський там мілітарний апарат, її охоронні заходи перед проникканням інакших ідей — далі залишаються без змін".

Новий уряд Арґентини перебрав контролю над університетами

Буенос Айрес. — Новий пероністський уряд Арґентини 30 травня ц. р. перейняв контролю над університетами країни, назначуючи спеціяльних тростистів, які будуть мати в своїх руках необмежену владу в адміністративних і ідеологічних ділянках. Уряд заявив також свою підтримку для нової освітньої програми цих університетів. Нова програма має націоналістичний та трохи лівий характер. Хоч в Арґентині довший час існували рухи за надання автономії університетам, особливо від 1966-го року, коли попередній військовий режим встановив був політичну контролю над університетами, то після заяви пероністського уряду про нову контролю, між студентами та професорами не було жадних протестів, хоч більшість з них є марксистських та ліво-пероністських переконань. Брак протестів пояснують тим, що на арґентинських університетах вже довший час існують проблеми з фінансами, політичними страйками студентів, а також конфлікти між професорами та адміністраторами. Кілька днів тому кілька університетів були окуповані працівниками цих університетів і студентами, які домагалися, щоб уряд перебрав контролю й встановив порядок. Проголошуючи назначення спеціяльних тростистів для університетів, новий міністер освіти Джордже Таіна заявив, що університети повинні бути на службі народові. Він також сказав, що настане реформа в навчальних методах у змісті та в завданнях університетського навчання. Хоч міністер освіти не входив у деталі цих запланованих реформ, то сподіваються, що арґентинські університети почнуть більше уваги присвячувати соціяльним і економічним проблемам країни. Таким чином, правдоподібно зросте значення технічних наук і студенти будуть мати змогу набувати практику, а не вивчати тільки теорію.

МІЖНАРОДНА КОМІСІЯ ЮРИСТІВ ОСПОРЮЄ ЛЕҐАЛЬНІСТЬ АРЕШТІВ В УКРАЇНІ

Женева, Швайцарія (УІС „Смолоскип"). — Тут щойно тепер стало відомо, що після інтервенції Світової Організації за Свободу, яку очолюють проф. А. Є. Ґарсія з Буенос Айресу і д-р Денис Квітковський з Детройту, Міжнародна Комісія Юристів з осідком у Женеві, заквестіонувала леґальність арештів і судів в Україні перед урядом СССР, домагаючися вияснення конституційних надужить. 27 лютого 1973 р. генеральний секретар Міжнародної Комісії Юристів Ніл МекДермот вислав в цій справі листа до міністра юстиції СССР Володимира І. Теребілова, повний текст якого в українському перекладі звучить:

„Міжнародна Комісія Юристів дуже затурбована все більшою кількістю рапортів з СССР про арешти інтеліґенції, письменників й інших осіб, які обстоюють незалежність української Республіки. Пресові вістки вказують, що понад 100 осіб були заарештовані в 1972 році, у висліді кампанії проти українського націоналізму і що дехто з них одержав вирок аж до 15 років під закидом „антирадянської діяльности". Нам тяжко зрозуміти леґальну основу для будь-якого закиду за обстоювання незалежности будь - якої Союзної Республіки Союзу Радянських Соціялістичних Республік у світлі 17-го параграфу Конституції СССР (Основний Закон): „Право на вихід з СССР є забезпечене за кожною союзною республікою". З 13-го параграфу Конституції виглядає, що Союз є федеральною державою, створеною на базі добровільного союзу рівноправних Радянських Соціялістичних Республік, включно з Українською РСР. Параграф 15 говорить про суверенність в усіх справах, за винятком спеціяльно вилічених, яка належить до компетенції кожної Союзної Республіки. В зв'язку з гарантією свободи слова в 125-му параграфі Конституції важко зрозуміти, як людина може бути обвинувачена за домагання, щоби дана Республіка скористала зі своїх прав, забезпечених їй конституцією. Виглядає, що кожний закон, який дозволяє переслідування за таку діяльність, був би протиконституційний. Якщо ці замітки є добре обосновані, ми будемо ввічливо домагатися, щоб всі засуди, які були винесені за обстоювання сепаратизму, були переглянені з метою звільнити кожного, хто є неправильно ув'язнений".

Після того, як Міжнародна Комісія Юристів не одержала відповіді від міністра юстиції СССР В. І. Теребілова на свого листа з 27 лютого, вона рішила 16 травня 1973 року переслати копію цього листа Світовій Організації за Свободу на руки її голови д-ра Дениса Квітковського.

Міжнародна Комісія Юристів є найбільш авторитетною і компетентною, недержавною організацією, яка займається питаннями міжнародного і людського права. Комісію очолює Т. С. Фернандо з Коломбії, а її членами є 36 найвідоміших правників з різних країн світу.

Проф. Ярослав Рудницький нагороджений в Бразилії „срібною медалею"

Курітіба, Бразилія (О.Б.) — За видатну поміч Федеральному Паранському Університетові в роках 1971 - 1973, книжкові пожертви й зацікавленість справами Університету, а зокрема за поміч в розбудові після-ґрадуаційної програми студій, Ректорат Університету признав професорові д-рові Ярославові Рудницькому з Вінніпеґу „срібну медалю" того Університету. Медалю вручено йому на святочній сесії Професорської Ради, з нагоди закінчення його праці в Курітибі, 24-го травня 1973 р. Професор Рудницький це перший українець, що отримав таке високе відзначення від університетських кіл в Бразилії.

Гарвардський Комітет Українських Студій видав збірник історіографічних праць проф. Мирона Кордуби

Кембридж, Мас. У виданій за редакцією проф. Омеляна Пріцака Гарвардській Серії Українських Студій появився, як її 10-ий том, огляд української історіографії за 1917-1931 роки, що був надрукований французькою мовою 1938 року у Варшаві і що його автором був видатний український історик, професор Варшавського і Львівського Університетів д-р Мирон Кордуба (1876-1947). Перевидано цю працю проф. М. Кордуби під назвою „La littérature historique soviétique - ukrainienne. Compte - rendu 1917 - 1931". („Совєтсько - українська історична література. Огляд за 1917-1931"). На зміст цього нового тому Гарвардської Серії Українських Студій склалися: вступна стаття англійською мовою проф. О. Пріцака п. н. „Мирон Кордуба і його праця", бібліографія праць і статтей проф. М. Кордуби за 1895 - 1942 р., разом із списком його неопублікованих праць, як також писань про нього і реєстром періодичних і серійних видань, що в них співпрацював цей історик, та передрук названого вище огляду історичних праць, що були видані в 1917 - 1931 рр. в УССР. Доповнене це видання статтею проф. І. Крип'якевича про актуальний стан української історіографії в другій половині 1930-их років, оглядом проф. М. Кордуби української історичної літератури в Польщі й на еміграції в 1927 - 1928 роках та передруком статті проф. акад. М. Грушевського 1930 р. про організацію української історичної науки в рямцях Всеукраїнської Академії Наук. Завершується цей том покажчиком прізвищ. Видано історіографію акад. Мих. Грушевського із 1930 р. про організацію друку у твердій полотняній оправі. Замовляти цей том, як і інші видання Гарвардської Серії Українських Студій, можна у Committee on Ukrainian Studies, 1737 Cambridge Street, R. 208, Cambridge, Mass, 02138. Ціна $8.50. В названій серії появився вже і буде незабаром у розпродажу 16-ий її том із Галицько - Волинським Літописом англійською мовою в перекладі і з вступною статтею та коментарями молодого українського історика Юрія Перфецького. Друкується і незабаром вийде публікована у зв'язку із 250-річчям Григорія Савича - Сковороди праця проф. Дмитра Чижевського про цього українського філософа.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Розгром культури

Започаткований московським каґебівським, тобто поліційним режимом наступ на українських культурних діячів, що виявився протягом останніх двох років у численних арештах і засудах, разгортається тепер у справжній широкий розгром української культури — українських історичних традицій, культурних надбань і їх носіїв.

Показовими у цьому відношенні можуть бути атаки з одного боку на П. Шелеста за його книжку „Україно наша Радянська", в якій „непомірно багато місця відведено минулому України" і її культурним і економічним досягненням, а з другого боку, започатковане каґебівськими цензорами від літератури, такими, як Семен Шаховський, цькування авторів біографій у видаваній видавництвом „Молодь" серії „Життя славетних" за те, що вони з надто підкресленою національною ідеалізацією представляють провідні постаті української літератури й науки, такі, як Квітка - Основ'яненко, Іван Манджура, Михайло Максимович, Євген Гребінка.

Дуже характеристичною для ставлення каґебівського режиму до справ культури, до її діячів і вартостей є також проведена чистка в редакційних колеґіях видаваних у Києві українською мовою журналів. З редакції органу ЦК КПУ „Комуніст України" вичищено її головного редактора — видатного советського історика й фахівця з історії суспільства, держави і права проф. Валентина Терлецького й замінено його маловідомим В. Сокуренком. Ще вимовнішою може бути чистка, проведена в редакції журналу „Всесвіт" — органу „дружби і культурного зв'язку із зарубіжними країнами", з якої усунено таких світочів літератури й науки, як перекладач творів світової літератури Микола Лукаш, мовознавець, автор понад 100 праць з клясичної філології, доктор Андрій Білецький, син акад. Олександра Білецького, та літературознавець, доктор філологічних наук і професор західніх літератур в Київськім університеті Тетяна Якимович. Їх замінено поетом середньої міри, автором пашквільних віршів про ЗСА й Канаду і викладачем чужоземних мов Олександром Підсухою, що його КҐБ призначив на голову Товариства культурних зв'язків з українцями за кордоном. Проведені зміни доводять, що режимним чинникам в Україні непотрібні для репрезентування української науки й літератури перед світом видатні українські учені й літератори, що вистачає їм для цього недовчених каґебістів, слухняних виконавців директив і настанов цієї ославленої установи. Подібні чистки, як у названих редакціях, були проведені в цілому ряді інститутів Академії Наук УССР, в університетах та педагогічних інститутах. З усіх цих установ повичищувано десятки й сотки діячів культури, заміняючи їх партійними недоуками.

Наведені приклади є доказом, що Москва рішила звести українську культуру, українську науку й літературу на цілком низький провінційних рівень, щоб піднести таким чином ще вище російську культуру, як „єдину" й „неперевершену".

Манекени диктатури

Канада відмовилася бути надалі членом Міжнародної Контрольної Комісії у В'єтнамі тому, що вона не була всилі виконувати прийнятих на себе обов'язків. Поруч з Канадою були в тій Комісії ще Індонезія, Мадярщина і Польща. Коли Канада й Індонезія були готові перевіряти всі скарги, зголошувані південнов'єтнамським урядом і В'єтконгом щодо порушування постанов перемир'я, то Мадярщина і Польща постійно й систематично спротивлялись перевірюванню скарг, звернених проти В'єтконґу. За кожним разом — голови мадярської і польської делеґацій звертались за інструкціями до комуністичних членів у Мішаній Військовій Комісії і поводились так, як їм наказувано.

Це один з численних доказів невільничого характеру всіх так званих „соціялістичних" країн, які втратили свою суверенність і дістались під диктаторське правління Москви у висліді Ялтинського договору й байдужности Заходу, що пасивно придивлявся, як Москва встановлювала свою геґемонію над Вислою, Дунаєм і Влтавою. Очевидно: Польща, Чехо - Словаччина, Мадярщина чи Східня Німеччина, не кажучи вже про Румунію з її бунтарським президентом Чеушеску, знаходяться у кращій ситуації, як Україна, бо в тих країнах нема насильного русифікаторського курсу, існує відносна свобода релігійного культу, розмірна свобода плекати рідну культуру. На вулицях Варшави, Праги чи Будапешту люди не бояться говорити по-польськи, по-чеськи чи по-мадярськи, не наражаючись на донос, що такий сміливчак — націоналіст. Але ні одна з тих сателітних держав також не має власної закордонної політики і не має права приймати ніякого поважного закону з ділянки економіки чи культури — без попередньої згоди Москви.

Тому польська, чеська і мадярська політичні еміґрації ворожі супроти режимів у своїх рідних країнах, називаючи їх слушно лакеями Москви. Очевидно, сателітні країни перебувають у тій примусовій ситуації, яка постає завжди тоді, коли рішає фізична сила. Бунти проти комуністичної влади в Польщі, Східній Німеччині й на Мадярщині були здавлювані танками, спроба надати „людське обличчя" комуністичній владі у Чехо - Словаччині була здавлена советською інвазією. Тому в своїх закордонних виступах, в Об'єднаних Націях чи в таких міжнародних комісіях, як у В'єтнамі, представники тих сателітних країн виконують тільки ролю безвольних манекенів московської диктатури.

Створено комітет для вивчення слов'янських культур

Київ. — РАТАУ повідомив про те, що при Академії наук УССР створено комітет для реалізації проєкту ЮНЕСКО „вивчення слов'янських культур". Завданням новоствореного комітету буде „організувати і координувати роботу установ науки і культури, учбових закладів республіки по здійсненню зазначеного проєкту". Комітет очолив професор Г. Д. Вервес. Т. зв. слов'янський проєкт ЮНЕСКО був схвалений на XVI генеральній конференції ЮНЕСКО в 1970 р. Дослідженнями будуть охоплені: слов'янські літератури, історія слов'янських культур і їх зв'язки з іншими европейськими та східніми культурами, мистецтво слов'янських народів. В 1974-1976 роках заплановано організувати міжнародні наукові конференції з цих проблем.

В. Шандор

МІЖНАРОДНИЙ СВІТ І УКРАЇНСЬКА СПРАВА

Американська революція за визволення з-під панування Англії вклала новий зміст у поняття революції, повстання, спротиву та бунту і дала їм моральну санкцію. Вона узагальнила правило, що і звичайні громадяни мають право вести боротьбу - війну проти цісарів чи королів, якщо вони нехтують інтересами народу, і що ця боротьба з точки зору загальнолюдських прав є морально виправдана. До тої доби і найменший спротив панівній верстві уважався за злочин.

Ідея ця знайшла своє застосування 1789 р. у Франції з відомими гаслами — свободи, рівности, братерства, а пізніше, 1848 р., в Центральній Европі. „Похід народів до волі" виявлявся в масовому їх спротиві панівним династіям та їх автократичним системам. Рушійною силою цього спротиву було почуття невдоволення й вимога власних прав, національних, економічних, культурних. Ці кличі були ясно зформульовані, маси їх розуміли, бо вони відповідали їх бажанням і давали кращі вигляди на життя. Такий розвиток був підсилений цілим рядом філософів тієї доби включно з Руссо із його відомою засадою: „Людина народжується вільною, але всюди вона в кайданах".

Віденський Конгрес 1815 р., головним завданням якого було зліквідувати спадщину Наполеона, пішов по зовсім іншій лінії. Декотрі його учасники бачили головну небезпеку для своїх держав не у Франції та наполеонівському імперіялізмі, а в нових політичних і економічних визвольних гаслах, які ставали вже тоді в Европі голосними.

Віденський Конґрес, замість того, щоб задовольнити законні вимоги поневолених народів, вирішив припинити й знешкодити „похід народів до волі" і в тій цілі Росія, Австрія та Прусія уклали т. зв. „Священний Союз" для боротьби з національними революціями.

Основою політики „Священного Союзу" стала засада, якою проголошено всякий спротив, повстання чи бунт — міжнародним злочином. Страх перед визвольними рухами поневолених народів звів православного царя Росії з католицькою Австрією і протестантською Прусією до спільного інтересу, яким вони думали припинити визвольні процеси та посунути годинник історії принаймні на тридцять років назад.

В цей час Україна була вже понад сто років поневолена Росією. Поразка під Полтавою своїми політичними наслідками обезголовила українську провідну верству, а доля Батурина застрашила цілу націю. Це був нечуваний і дикий вияв ненависти до українців, коли цар Петро I, інформуючи своїх міністрів про наслідки Полтави, заявив: „А з ворогом ми добре повелися, лише декілька немовлят зоставили йому живими". Таким звітом, мабуть, жадний тиран світу не може похвалитись.

Трагедія Полтави полягала не тільки у висліді бою та Батурині. Не меншою трагедією було й те, що з Орликом відійшов останній державний муж України, який ставив її визвольну проблему в міжнародному світі в державних розмірах. Від тієї доби спротив українців відбувався тільки на домашньому ґрунті, без міжнародного розголосу й участи. Це дало змогу московським царям звести визвольну проблему України до стану внутрішньої проблеми Росії. Европа і світ почали забувати про леґендарного Мазепу та геройські подвиги українського козацтва. Таким чином вдалося Москві прикрити українську проблему попелом забуття в 1815 і 1848 р., що охоронило Росію від національно - революційних гасел, походу народів до волі та внутрішніх визвольних потрясень, яких у той час зазнала Европа.

Пересторога Европи російським царем Александром і пізнішими, що війна задля Сходу Европи викличе революцію в цілій Европі, знайшла своє потвердження в польському повстанні 1830 р. і в европейській „весні народів" 1848 р. Тодішня Европа в своїй політиці супроти Росії беззастережно прийняла цю засаду. Така сама засада толеранції до політичних проблем Сходу Европи лягла пізніше в основу політики Бісмарка, який вбачав у Росії свого союзника проти Англії. Як показує життя, така сама засада толеранції до політики Совєтського Союзу знаходить своє застосування в світі аж по сьогодні.

„Священний Союз" відсунув Англію від її ролі в европейській політиці. Талейран, що заступав на Віденському конґресі переможну Францію, зразу збагнув почування та ситуацію Англії і уклав з нею таємну угоду, що уможливило йому стати рівнорядним партнером на конґресі. Тому й не диво, що після того Конґресу Франція іменувала своїм амбасадором до „зненавидженої" Англії тоді вже літнього і кількакратного міністра Талейрана.

Коли старий Талейран зголосився на першу авдієнцію у молодого прем'єра Англії Пітта, то той змусив його сім годин чекати в передпокої, що викликало констернацію в урядовців, які були свідками інших, світлих прийнять Талейрана в їх державі. Після авдієнції англійські журналісти запитали Талейрана, що скаже він на те, що прем'єр змусив його так довго чекати. Знаменитий дипломат спокійно відповів: „Варто було чекати.

(Закінчення на стор. 6-ій)

Степан Женецький

„СОВЄТСЬКА ОБРЯДОВІСТЬ" НЕ ПРИЙМАЄТЬСЯ

Як відомо, совєтські ватажки за всяку ціну хочуть знищити весільні, христинові, різдвяні та інші старовинні народні звичаї, щоб усунути з них згадку про Бога, участь священиків та ввесь народно - побутовий характер, і намагаються замінити їх т. зв. „совєтською обрядовістю", у якій прославляється комунізм, партію, ну, та й не без того, щоб подекуди не згадати в них про „старшобратську" Москву та „великий" російський народ.

Та, як бідкається совєтська преса, ця нова „совєтська обрядовість" не поширюється, бо народ не хоче її прийняти.

Ось що пише про вінчання одна молода дівчина з колгоспу в Пермській області, в листі до редакції газети „Советская Россия", а посередньо і до творців „совєтської обрядовости":

„Я маю 20 років і скоро буду виходити заміж. Прошу вашу редакцію відповісти мені, правдиво і чесно: котрий шлюб буде важливіший і щасливіший — чи як ми тільки зареєструємо наше одруження в цивільному реєстраційному бюрі, чи як повінчаємося в церкві після того? Я часто бачила церковні вінчання, і вони мені дуже подобаються. В них є велика краса. Це не те, що в нудному цивільному реєстраційному бюрі, де є тільки канапа, звичайний стіл, а на ньому каламар і перо".

Відповідаючи на цього листа, редакція „Советской России" пише, що в СССР мають бути введені такі цивільні весільні звичаї, які могли б успішно конкурувати з церковними вінчаннями. Рівночасно в тій відповіді пишеться, що теперішні цивільні вінчання незадовільні та що цивільна весільна обрядовість не захоплює людей.

Далі з тої відповіді довідуємося, що т. зв. „Палаци подруж", які знаходяться в Пермській області, де проживає та дівчина, провели в 1972 році 10.500 цивільних вінчань з повною новою „совєтською обрядовістю" — букетами квітів, весільними сукнями, стяжками закосиченими автомобілями, прикрашеними п л а стиковими ляльками і ведмедиками.

Та це була тільки одна третина з усіх вінчань в тій області; дві третини молодят мусіли задовольнитися вінчанням у нудній кімнаті з „звичайним столом, каламарем і пером".

„Палаци подруж", що їх уперше встановлено в СССР в 1959 р., є тільки по більших містах. Та й по містах їх замало, і молодята мусять чекати по кілька місяців на свою чергу, щоб повінчатися. Як признає та газета, дуже невеселою є часто сцена, коли п'ять чи й більше пар молодят стають в чергу з своїми свідками й приятелями в переповненій почекальні, щоб звінчатися.

Хочуть прикрасити „совєтську обрядовість"

„Советская Россия" і журнал „Советская Культура" звертаються із закликом до поетів, композиторів і знавців фольклору, а також архітектів і навіть модистів весільних строїв, щоб вони створили нові, сприйнятливі церемонії - обряди не тільки для вінчань, але також для надавання імен дітям (цивільні христини) та інших нагод.

Згадані газети пишуть, що окремого „міністерства обрядовостей" для цих справ не потрібно творити, але якийсь комітет треба покликати, що зайнявся б підготовою відповідних обрядів для Російської СФСР. Моделі нових церемоній повинні бути випробувані й спопуляризовані за посередництвом телевізії, кіна та патефонних платівок.

Совєтська Україна вже має „нові обряди"

Далі газета „Советская Россия" пише, що в Українській ССР вже створено нові „совєтські обряди". В 1969 р. Верховний Совєт в Києві покликав був комісію, яка мала створити нові цивільні обрядові церемонії. Ця комісія вже опрацювала моделі обрядів для цивільних вінчань, надавання імен (христин) і інших нагод. Вона опублікувала підручник для різних церемоній, у якому вміщено тексти й музику до них. Архітекти проєктують т. зв. „кімнати щастя", які влаштовують в державних будинках, де відбуваються весілля і надаються імена новонародженим. Театри, кіна й телевізія мають відповідний персонал і місця, де показують ті нові цивільні обряди для ширшої публіки.

В додатку до весіль та надавання імен новонародженим дітям створено нові обрядові церемонії також для святкування „Дня Перемоги", у якому відзначається роковини закінчення Другої світової війни. В „День Перемоги" українська молодь садить деревця на згадку тих, що загинули, та зустрічається з воєнними ветеранами і їх родинами.

На Україні введено також нові обряди для відзначування закінчення жнив, т. зв. „Свято обжинків" та „Весняні фестивалі". Під звуки оркестри молоді колгоспники одержують символічні китички колосків з рук старшого колгоспника - ветерана. А „Весняний фестиваль", який також називають „Карнавалом Молоді", закінчується церемонією садження дерев.

Не всилі конкурувати з церковно-народніми церемоніями

Але якщо порівняти нові церемонії цивільних вінчань

(Закінчення на стор. 5-ій)

Лука Луців

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

Іван Франко. ІЗ СЕКРЕТІВ ПОЕТИЧНОЇ ТВОРЧОСТИ. Радянський Письменник, Київ, 1969, ст. 192.

В книжечці надрукована вступна стаття Євгена Адельгейма під заг. „Естетичний трактат Івана Франка і проблеми психології творчости" (ст. 3-62) і Франкова студія „Із секретів поетичної творчости" (ст. 65-180).

75 років тому Іван Франко почав друкувати в „Літературно - Науковому Вістнику" довшу розвідку під заголовком „Із секретів поетичної творчости", яка продовжувалася і в 1899 році, але не була закінчена. Франко не подбав про окрему її відбитку, хоч вона на це заслуговувала. Таким чином ця цінна студія не мала такого впливу, який повинна була мати. В 1955 р. в Україні надрукували цю Франкову працю у двадцятитомовому виданні творів письменника, але зроблено це з великими скороченнями. В 1961 р. Львівський університет перевидав цю працю у кількості 1200 примірників, чого не вистачило навіть для самого Львова. В Україні боялися друкувати цю „т р а ф ну" Франкову працю, аж російське видавництво „Искусство" в 1967 р. видало переклад Франкової праці, і тоді відважилися це зробити. І так два роки пізніше появився Франків трактат в окремому виданні, і то без скорочень. Тираж — 4,000 примірників!

Коли в Україні вже з якихось причин мусять друкувати „трафну" книжку, то зараз після цього видають цілу низку праць, які стараються так пояснити „трафний" твір, щоб він був у згоді з партійною програмою. До протиросійських творів Т. Шевченка вже появилися численні пояснення, які повчають українського читача про те, яким то поступовцем був Петро I і що доброго для України зробила цариця Катерина II. Подібне діється з розвідкою І. Франка про поетику. Ми вже згадали, що при Франковій праці є вступ Євгена Адельгейма, який дуже зручно старається довести читачеві, що Франко зовсім не змінював своїх поглядів у цій праці. Подібно робить і Іван Дорошенко в книзі „Іван Франко — літературний критик" (Видавництво Львівського університету, Львів, 1966, ст. 209).

Чого ж боялися у підросійській чи підсовєтській Україні в студії І. Франка про поетику? Франко виступив проти так званої „реальної критики", яку проповідував М. Добролюбов. Це — головний „злочин" Франка, що робив автора „Секретів" нестерпним для українців, які мусять дивитися на Москву і дбати про неї більше, як вона сама за себе. Як ми вже згадали, у Києві видрукували Франків твір аж тоді, як це зроблено в Москві.

У статті „Темне царство", в якій М. Добролюбов оцінював комедії Островського, писав він таке:

„Для реальної критики тут являється насамперед факт: автор виводить добру і недурну людину, заражену старовинними передсудами. Потім критика розбирає, чи можлива і чи дійсна така особа, а визнавши, що вона відповідає дійсності, критика переходить до своїх власних міркувань про причини, що породили цю особу, і т. д. Коли в творі розглядуваного автора ці причини вказані, користується ними і дякує авторові; коли ні — не пристає до нього з ножем до горла: як, мовляв, він посмів вивести таку особу, не пояснивши причин її існування? Реальна критика ставиться до твору художника цілком так само, як до явищ дійсного життя: вона вивчає їх, намагаючись визнати їх власну форму, зібрати їх істотні, характеристичні риси". (Із секретів поетичної творчости, ст. 7-8).

Франко називає хибним погляд Добролюбова. Він пише:

„Що особливо дивує нас в тих словах, так се цілковите знехтовання штуки „реальною" критикою. Для неї твір штуки має таке саме значення, як явище дійсного життя, отже, артистичне оповідання буде так само цінне, як газетярська новинка. Розбираючи артистичний твір, реальний критик поперед усього буде докопуватися, чи у його творі людина правдива і можлива в дійсності. Значить, коли писатель змалює портрет дійсної людини або подасть її біографію, то для реального критика се буде цінніше від повісти Гоголя або Гончарова. І що цікавіше, Добролюбов не подає нам ані натяку на те, яким способом критик буде справджувати вірність і дійсність осіб, описаних у артистичнім творі, або вірність і дійсність настроїв, зображених в лірпці... Чи вільно авторові малювати явища виїмкові, людей видуманих і серед більш або менше видуманих обставин? На се все реальна критика не дає ніякої відповіді. На ділі ж, оскільки вона розвилась була в Росії в 50-их і 60-их роках, се була переважно пропаґанда певних суспільних та політичних ідей під маскою літературної критики. Як пропаґанда, вона мала своє велике значення; як літературна критика, вона показалася далеко не на висоті своєї задачі". (там таки, ст. 76-77).

Ми навмисне навели довші цитати з Добролюбова і Франка, щоб читач бачив, що український автор вповні не погоджується з російським критиком, на що всі ті, хто пише на цю тему в підсовєтській Україні, ніяк не можуть погодитися, бож Добролюбов — це непомильна особа для російських окупантів України.

І. Дорошенко у згаданій книзі пише, що „зауваження Франка про метод реальної критики не означали і не могли означати ані заперечення суспільно-філософських основ цього методу, ані перекреслення величезного значення діяльности М. О. Добролюбова для розвитку критики" (ст. 104). Дорошенко покликається на те, що Франко від 70-их до 90-их років уважав Добролюбова „незаперечним авторитетом" в ділянці критики, і це мало б бути доказом на те, що він не змінив своєї думки пізніше, коли не погоджувався з Добролюбовим. Наведені цитати з Добролюбова і Франка ясно вирішують цю проблему, і тому не затримуємося на ній довше, бо хочемо ще згадати про зміст Франкової праці про критику й поетику.

Франкова студія, крім „Вступних уваг про критику" (ст. 65-79), має два розділи: „Психологічні основи" (80-115) та „Естетичні основи" (116-180). Франко не підкреслював у своїй студії соціологічної сторінки літературних творів, як це робив Добролюбов. Автор „Секретів" пише: „Літературна критика мусить бути попереду усього естетичною, значить, входить в обсяг психології і мусить послуговуватися тими методами наукового досвіду, якими послуговується сучасна психологія" (ст. 78). Далі автор пише, що „естетика — це наука про почування, спеціяльно про відчування артистичної краси, — значить є частиною психології".

У „Психологічних основах" Франко говорить „про ролю свідомости в поетичній творчості", про „закони асоціяції ідей і поетичну твор-

(Закінчення на стор. 6-ій)

Ярослав Климовський

ПОЧАТКИ МОЄЇ „ТЕАТРАЛЬНОЇ КАР'ЄРИ"

(Фраґмент із спогадів)

У перших днях липня 1925 року десь о 9-ій годині ранку припадково на одній із рухливих вулиць Тернополя зустрів я Коника на два роки старшого за мене, бо вже тоді він був по семінарійній матурі, а я щойно по 6-ій гімназійній клясі. Це були літні ферії, і я розглядався за якоюсь сезоновою працею, щоб заробити на нову „гардеробу" та щоб мати на видатки, зв'язані з гімназійними забавами.

Коник ще як семінарист грав у тернопільській струнній оркестрі Богдана Сарамаґи, тоді вже капельмайстра Театру Й. Стадника (а згодом директора власного театру). Тепер Коник сам також був капельмайстром і скрипалем в одній особі Театру І. Когутяка.

Зустрівшись поговорили про це й те, і Коник запропонував мені вступити до театру, в якому він був не абиякою фігурою.

Вакаційна праця — подумав я — справа, вилами на воді писана, а тут конкретна пропозиція. Театр, щоправда, любив я змалку і мав деякі вже ролі за собою. Перша моя роля в дитячому спектаклі була: „А ми хлопці у чвірці, при гутірці, тятимем папірці". Друга це вже був Тарас-дитина. Грав я цю головну ролю в нашому „домашньому театрі", використавши час, заки спровадились до нас нові льокатори. Прибуток з цієї вистави, чи не 10 золотих, „домашній театр" призначив на Український Захист в Тернополі, на що дав нам посвідку о. кан. Громницький.

Мавши такий візитний квиток плюс відмінно закінчений курс народних танців В. Авраменка, я умовився з Коником, що о 3-ій годині по полудні „міт зак унд пак" стрінемося на тернопільському залізничному двірці, щоб поїхати до Гаїв Великих (одна зупинка), а звідтіль „пер педес" до Кип'ячки, де гостив Театр І. Когутяка.

Коник представив мене директорові Когутякові як охочого вступити до театру.

Когутяк, дебелий козарлюга, зміряв мене очима від стіп до голови, стиснув руку і запитав, чи маю голос і чи знаю щось із народних танків. Сказавши „приймаю", він запитав Коника, де б мене примістити на кватиру. Я сказав, щоб мною не турбувались, бо у Кип'ячці маю шкільного товариша, Влодзя Томасевича, батьки якого там учителюють. Когутяк сказав, що він там мешкає, і навряд чи знайдеться місце для мене.

За хвилину відкрились двері читальні і на порозі я побачив Влодзя Т. Ми привітались. Він здивувався, якими вітрами мене принесло. За пару хвилин я вже був гостем мого шкільного товариша і вже сидів у їдальні. Поки прийшов директор Когутяк, мама Влодзя відмовляла мене від мого „шаленого" кроку і щоб — Боже боронь! — я не залишився в театрі, не закінчивши гімназії.

З'явився Когутяк і велів мені зголоситись у режисера театру по інструкції, бо ще сьогодні маю виступити на сцені. Режисер Ю.К. поінформував мене, що йде „Воскресення" Чубатого і я буду виступати як циган. Свідком цих інструкцій був Мельничук, адміністратор цього театру, старший колеґа з гімназії. Мельничук, побачивши на мені білу сорочку, „запропонував" мені, щоб я йому позичив її на його виступ, бо він, мовляв, грає кельнера, а свого „передка" не має вже часу випрати. Не було ради, я згодився, тим більше, що мені як циганові білої сорочки для виступу не було треба.

Надворі стемніло, публіка заповнює залю. Актори поза кулісами приготовляються до „акції". Я дістав якусь циганську сорочку непевного кольору чи то оранж, чи кіновар. Знаю тільки, що маю танцювати в гурті т. зв. халяндру, яку мені перед виступом показав один із кращих танцюристів театру, а в міжчасі в сцені з Роздоровом сміятися голосним, розкотистим сміхом.

Протанцювали, засміялись раз, другий, а вже за третім разом мені видалось, що це не сміх, а якесь божевілля. Коли мене хтось раптом потягнув сильно за плечі, я опинився за сценою і помітив, що в мене пустили всі „затряски" старої циганської сорочки до самого низу. Тому то на сцені й був отой божевільний сміх. Зніяковілий і докраю пригноблений, одержавши гажу в сумі 50 грошів, я вертався на кватиру із рішенням закінчити на цьому свою акторську кар'єру.

(Далі буде)

ПРОТОКОЛ

НАРАД ГОЛОВНОГО ЕКЗЕКУТИВНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ,

які відбулися в Головній Канцелярії в Джерзі Сіті в п'ятницю 16-го лютого 1973 р.

В нарадах узяли участь усі члени Комітету, а саме: головний предсідник Йосип Лисогір, заступник гол. предсідника проф. Іван Телюк, заступник гол. предсідника на Канаду сен. Павло Юзик, заступниця гол. предсідника Марія Душник, заступник гол. предсідника і рекордовий секретар Володимир Сохан, головний секретар Ярослав Падох і головна касирка Уляна Дячук, як також головний редактор Антін Драґан та асистент Організаційного Відділу, головний радний Степан Ґавриш.

1. ВІДКРИТТЯ НАРАД

Наради відкрив о годині 12-ій вполудне головний предсідник, який привітав д-ра Богдана Шебунчака, ранішого президента Українського Лікарського Товариства Північної Америки, який завітав до Головної Канцелярії, як представник свого Товариства у зв'язку з його ухвалою уфундувати сто примірників другого тому англомовної Енциклопедії Українознавства для американських сенаторів, конґресменів і деяких найвищих представників уряду ЗСА, що прихильно відносяться до українських визвольних справ, подібно, як це УЛТПА зробило з першим томом Енциклопедії. Головний предсідник склав д-рові Шебучанкові і його Товариству подяку й признання за цю нову й коштовну акцію ширення правди про Україну й запевнив його про допомогу в цьому збоку УНСоюзу.

Після цього, на пропозицію головного предсідника, схвалено наступний порядок нарад:

1. Відкриття
2. Прийняття протоколу нарад з 11 грудня 1972 р.
3. Звіти членів Екзекутиви і головного редактора
4. Різні справи
5. Закриття нарад.

Заступник гол. предсідника проф. І. Телюк пропонує скоротити звітування, щоб мати більше часу на плянування.

2. ПРИЙНЯТТЯ ПРОТОКОЛУ НАРАД З 11 ГРУДНЯ 1972 Р.

Головний секретар інформує, що до проєкту протоколу нарад з 11 грудня м. р., який він 22 грудня м. р. роздав і розіслав усім членам Екзекутиви, зголосив зміни й доповнення заступник гол. предсідника і рекордовий секретар В. Сохан, які він вніс у протокол. На нарадах головний предсідник И. Лисогір пред'явив свої зміни й доповнення, які прийнято, і протокол схвалено до друку.

На внесення проф. І. Телюка, піддержане заступниками гол. предсідника В. Сохановим і Марією Душник, схвалено, щоб звіти справоздавців були короткі й щоб публікувати всі схвалені внесення хібащо була інша постанова, і щоб протоколувати тільки зміст дискусії.

3. ЗВІТИ ЧЛЕНІВ ЕКЗЕКУТИВИ І ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА

а) Звіт головної касирки мґра Уляни Дячук

Звітуючи про господарку УНСоюзу, головна касирка підмітила, що минулий рік, подібно, як попередні, завершився повним успіхом під фінансовим оглядом. Майно УНС в минулому році збільшилося на ще один мільйон долярів, а саме на суму $1,004,783.26, і з кінцем 1972 року досягло суму $ 37,605,419.47. У порівнянні з попереднім 1971-им роком, прибуток з інвестицій у вартісних паперах збільшився на $ 31,468, з позички, уділеної Корпорації УНСоюзу на кошти будови дому $ 167,125, з друкарні й книгарні на $ 25,202. Натомість зменшилися прибутки з відсотків від гіпотечних позичок на суму $ 47,533, з відсотків від банкових вкладів на суму $ 2.257, від членських вкладок $ 15,190. В 1972 році УНС мав загальних прибутків на суму $ 5,613,229.13, тобто на $ 186,464.01 більше, як у 1971 році, а загальних видатків у 1972 р. мав на суму $ 4,608,-145.87. Ці видатки були на $ 22,968.45 менші, як у 1971 р. Та сума не віддзеркалює правдивого стану наших видатків, бо коли до неї додати виплачену в січні 1973 р. секретарську винагороду за четвертий квартал 1972 р. у висоті $ 57,493.86, всі видатки були б на $ 34,471.41 більші, як попереднього року.

В минулім році виплачено більше посмертних допомог, організаційних винагород, канадських податків та зазнало втрати при продажі реальностей. Менше виплачено грошових зворотів, за дозрілі вивінувальні грамоти, винагород обласних організаторів та платень працівників. Від усіх інвестицій УНС мав у звітовому році прибуток у висоті 5,09%.

У звітовому часі 7 гіпотечних позичок були в стані перебрання реальностей на власність, в тому числі 4 у Ню Йорку, по одній в Детройті, Ню Гейвені й Торонті, Канада. Не зважаючи на наполегливі домагання, одна гіпотечна позичка залягає з вплатами від березня 1972 р., одна за 4 місяці, три по три місяці і дві по два місяці.

В звітовому часі уділено гіпотечну позичку на реальність при 935 Zinnia Str., Lakewood, Colorado в сумі $ 21.-500.00.

З днем 1 січня 1973 р. відкликано бонди на суму New Jersey Higway Autority 3¼ % Gen. Rev. платні 1. 1. 88.

Окремо Уляна Дячук подала фінансовий звіт Корпорації, яка формально є власником нового будинку УНСоюзу. До кінця 1972 р. видано на той будинок $7,711,661.13, яку покрито частинно, а саме сумою $3,916,661.13 позичкою УНСоюзу, а решту позичено в двох банках. Відкладаючи точний звіт з господарки УНСоюзу в минулому році до звіту на річних нарадах Головного Уряду, п-і Уляна Дячук доповнила своє справоздання загальним станом УНСоюзу та виглядами на майбутнє.

б) Звіт головного секретаря Ярослава Падоха

Звітодавець подає загальний огляд організаційної праці і її вислідів у минулім році. В ньому здобуто 4,216 нових членів. Ця кількість не могла покрити всіх втрат у членстві. Залишився недобір в числі 153 членів. Порівнюючи з попереднім 1971 роком, можна уважати звітовий рік набагато кращим. В 1971 р. було 4,056, а недобір становив 843 члени. Минулий рік завершився з загальним числом 88,213 членів Сума забезпечення членів зросла в 1972 р.

Найуспішнішою поміж організаторами членів, як мужчин, так жінок була головна радна і секретарка 27 Відділу п. Анна Гарас. З-поміж Відділів найбільше придбав членів Відділ ч. 233 в Лорейні, під кермою секретаря Богдана Дейчаківського, а між Округами найуспішнішим в організуванні членів була Округа Філядельфії. Найкраще, бо понад 100%, виконала свою квоту невелика Округа Шамокину, під головством Михайла Гентоша, а найбільше число організаторів мала Округа Ню Йорку, яка також стала на друге місце щодо кількости придбання нових членів. Округа Чикаґо тільки із-за спізненої пошти зайняла третє місце. Значним успіхом є видатне збільшення числа нових Відділів, яких у 1972 р. прибуло вісім, в тому п'ять молодечих-пластових. Один з них в Ратеформі по-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Стипендійний Фонд ім. д-ра Володимира Ґалана

Комітет для вшанування 80-ліття д-ра Володимира Ґалана, не маючи можливості, подякувати всім організаціям та приватним особам, не лише за їхню участь у ювілейному бенкеті, але також за численні привіти цією дорогою складає всім крайовим та місцевим організаціям подяку за їхню участь та складення привітів.

Рівночасно з приємністю підкреслюємо, що започаткована збірка на стипендійний фонд ім. д-ра Володимира Ґалана для вдержання українознавчих студій на Пенсильвенійському університеті досі увінчалась вже поважним успіхом; наступні організації та особи склали свої датки на ту ціль:

Українська Щадниця 500 дол.; УНСоюз — централя (декл.) 200.00 дол.; по 100 дол.: Об'єднання б. Вояків Українців (ОбУА), СУК „Провидіння", д-р Микола Войтович, інж. Артур Ґалан, д-р Василь В. Саляк; по 50 дол. Кредитова Федеральна Кооператива „Самопоміч" (декл.), Союз Українок Америки, СУКП (декл.), Спортове Т-во „Тризуб" і Марія Гарбуз; по 30 дол. інж. Ілля Журжа, Анна Сивуляк, Осип І. Тритяк. Наша Українська Школа СУМА $26; по 25 дол. Т-во „Самопоміч" — централя, Відділ ОбВУА Балтимор, Осередок СУМА Філядельфія, Від. Українського Робітничого Союзу, о. шамб. Мирослав Харина, д-р Олександер Білик, д-р Богдан Гнатюк, інж. Макар Каплистий, д-р Володимир Кліш, мґр Михайло Ковальчук з родиною, Юрій Лесюк, адв. Данило Максимюк, Іван Поритко, мґр Остап Тарнавський, д-р Микола Ценко, інж. Володимир Шиприкевич, д-р Іван Скальчук (декл.); по 20 дол. Інж. Михайло Нич, д-р Володимир Пушкар, Український Золотий Хрест, інж. Гаврило Гордієнко; Дмитро Ткачук 15 дол.; по 10 дол. Богдан Артимишин, Євдокія Блавацька, Стефанія Вовчок, д-р Петро Федорів, інж. Петро Гурський, інж. Роман Кравців, Михайло Ковальчин, Стефан Мазурок, Зенон Михалевський, інж. Іван Скіра, Анатоль Слюсаренко, Пінат Рудакевич, Олександра Щерба; 8 дол. Юрій Аннюк: Разом 2,224.00 дол. (в тім задеклярованих 325 долярів).

Дальші пожертви просимо складати на адресу ЗУАДКУ — 1321 Вест Ліндлей Еве., Філядельфія 19141 Па., чеки виписувати: ЗУАДК — фонд ім. д-ра В. Ґалана.

Із життя мілвокської громади

Серед трудних обставин суспільної праці в малих громадах, де відхід молодого елементу відчувається дуже пекучо, все ж помічається відрадне явище, а саме, гостре усвідомлення, а вслід за тим і конкретні потягнення вийти поза групу, зробити наші справи частиною життя даного міста. Промотором цього в більшості є середнє покоління. Воно настільки „старе", що винесло зі собою чіткі спогади з рідного краю, і настільки молоде, що здобувши професії, зуміло знайти своє місце в суспільстві нової країни.

Ось для прикладу — Мілвокі. У щорічних, славних на всю Америку мілвокських „фолкферах", вже довгі роки мґр В. Пискір репрезентує українську групу, а танцювальний ансамбль під керівництвом М. Праска постійно здобуває перші нагороди; у цьому ж місці виступ ансамблю „Дукля" використано в американській пресі для доброї слави українського імени; тут і відбулось цьогорічне січневе святкування річниці проголошення української державности.

Свято влаштовано в міському музеї Відділом УККА (голова д-р О. Цибрівський) при співпраці інших організацій. З цієї нагоди в музеї уряджено виставку з двох частин: історичну, в якій показано портрети та інші пам'ятки з кожної державної доби, і другу частину — мистецьку: гуцульське весілля, за яку відповідала членка 51-го Відділу СУА, М. Цибрівська. Відкриття виставки пов'язано з днем святкування державности, яке відбулось 21 січня у залі музею із участю численної не-української публіки.

У зв'язку з тим був наш телевізійний виступ, кількакратне оголошення з рамени музею у місцевій пресі, врешті знімки з виставки та пресове інтерв'ю у „Милвокі Сентінел" з д-ром Цибрівським. У програмі свята виконано пісню американського композитора д-ра Джона Давні, професора композиції і теорії музики у Вісканcинському університеті в Мілвокі на слова Шевченка „Мені однаково".

Д-р Давні відомий композитор не лише в американському музичному світі; багато симфонічних оркестр у цій країні, як також у Франції відігравали його твори. Він також — популярний у камерній музиці. Мотивом зацікавлення культурою та минулим нашого народу стала любов до українки, тепер його дружини, Ірусі, як залюбки він її зве. Заки просити в батьків дозволу, щоб з нею одружитися, він вивчив українську мову, і зумів звернутися до них їхньою рідною мовою. Відтак, по одруженні, в Сорбоні, під час студій де вони обидвоє працювали над докторатом, д-р Давні продовжував студіювати україністику. Там, саме, створилась ця композиція, а врік пізніше, в 1960 р., вперше її виконав його американський приятель на музичнім фестивалі в Естені, Кольорадо, де вона дістала дуже позитивну критику.

І ось по дванадцяти роках ще раз залунало „Мені однаково", знов у більшості для чужинецької публіки, поза Україною.

За фортепіяном сів сам композитор, а відтак, увійшов оперний співак із „Флорентіне Опера Ко.", Чарльс Коетн, першорядний бас; деколи йому важко правильно вимовити слова, але в тому й увесь чар. З великим відчуттям зумів композитор, а за ним і виконавець, віддати глибину почувань поета, скільки трагічної драми в цьому останньому „о, не однаково мені!"

Серце сповняється вдячністю до людини, яка своїм талантом та позицією допомагає „у світ нас вивести". Робить це він не за виборчі голоси, ані щоб здобути собі клієнтелю, а з непідробленої любови до нашого народу. Хай музикологи розцінюють твір композитора Давні як вважають, але якщо це пісня здібна розворушити у слухача найшляхетніші почуття любови і справедливости, викликати в душі гострий біль і протест проти великої кривди — вона мусить бути добра. Безперечно, заслуга в цьому його дружини, яка зуміла наклонити його полюбити її нарід. Не зважаючи на інтенсивне заанґажування у своїх професіях, вони обоє завжди радо помагають нашій громаді і своїми виступами не раз прикрашують наші імпрези. Пані Іруся також вчить в місцевій Школі Українознавства, куди ходять їхні діти, Ліда і Марко.

При нагоді я спитала д-ра Давні чи знають про його композицію українські кола поза Милвокі. „Так, моя дружина зверталась у Чикаґо до певних людей, але вони не поцікавились ближче. Дивно мені, що українці цілковито байдужі до того роду надбань". Я старалась пояснити, що це не в Україні, тут кожний насамперед забезпечує собі життя, а щойно тоді, і то лиш дехто, присвячує час загальним справам. Він погодився, але ми обоє розуміли, що тільки так воно є частинно, а решта таки неувага — і стає якось соромно за нас...

Найновіша подія у Милвокі — це Великодня виставка, уряджена в міському музеї 51-им Відділом СУА, а головно його членкою п-і Л. Олексюк. У зв'язку з тим у середу перед Великоднем у найбільшім Вісканcинськім щоденнику, „Милвокі журнал", вміщено на пів сторінки кольорову знімку нашого великоднього стола та подано переписи української паски та бабки. Наступного дня, у четвер, голова 51-го Відділу СУА виступала на телевізії, і розповівши про українські Великодні звичаї, вона продемонструвала писанки.

Українська писанка буде красуватись на тижневих автобусних білетах міста Милвокі впродовж Великоднього тижня, з написами: „Юкрейнієн Істер Еґ" і „Геппі Істер". Знімку писанки взяла автобусна компанія із збірки писанок, подарованих музеєві нашою громадою.

У цьому році наша громада плянує відзначити 100-річчя НТШ та провести інтенсивну збірку на цю наукову установу.

М. Пискір

Літній курс в УКУ в Римі

Цього року Четвертий Академічний Курс в Українському Католицькому Університеті ім. св. Климента Папи в Римі під проводом Їх Блаженства Блаженнішого Кардинала Кир Йосифа Сліпого відбудеться від 19 червня до 19 липня. Проголошено такі виклади і семінарні вправи професорів:

Антонович Мирослав: Українська партесна (хорова) музика 17-18 ст. (до Бортнянського). Вправи: Аналіза літургічних співів на основі нотних і грамофонних записів. Стиль композицій та їхнього виконання.

Біда Констянтин: Іван Франко. Літературна творчість та еволюція його світогляду.

Боцюрків Богдан: Церква і держава в Україні від 1917 року.

Зелений Петро: Народне господарство України.

Казимира Богдан: Соціяльне вчення Церкви.

Лев Василь: Граматика староцерковнослов'янської мови. Морфологія. Вправи: Інтерпретація церковнослов'янських текстів.

Ленцик Василь: Вибрані питання з історії Української Церкви.

Лончина Богдан: „Божественна Комедія" Данте. І. Пекло.

Маланчук Преосвященний Кир Володимир, Екзарх Франції: Історія модерної та сучасної філософії.

Марунчак Михайло: Соціяльні процеси українців у Польщі, Чехо-Словаччині, Румунії та Югославії.

О. д-р Музичка Іван: Виховні вартості в християнській педагогіці.

Овчаренко Марія: Основні етапи розвитку української літературної мови від Шевченка до найновіших часів.

Продовжуючи традиції Богословської Академії у Львові між двома війнами, УКУ, хоч у меншому маштабі, діє в такому самому напрямі — дає всебічні знання українiстики, богословської та світської, передусім для студентів богословів, що студіюють у римських університетах впродовж академічного року. Влітку відбуваються виклади приїжджих з інших країн професорів для тих самих студентів Богословії, а також для студентів чсоких шкіл з усіх країн вільного світу. Приїздять теж монахині з різних країн і ті, що мешкають у Римі. Студії в УКУ на літньому курсі дають змогу усім студентам набути основне, хоч у сконденсованій формі, знання із широкозаплянованої програми студій із Богословії, філософії і педагогіки, мови й літератури української та західньоевропейської, історії, соціології, економіки тощо. В той спосіб студенти поглиблюють своє знання з усіх ділянок українознавства, дістають те, чого вони не зможуть дістати в іншомовних високих школах вільного світу, де навчальна система спрямована на інші поля знань і переважно відмінну ідеологію від нашої рідної. Професори читають лекції в ранніх годинах і відбувають семінарні вправи після полудня 2-3 рази в тиждень.

В минулому році заплановано скласти курси в чотирирічний цикл кожного предмету, щоб дати студентам заокруглену цілість проблеми з даної дисципліни. В такий спосіб студенти можуть діставати т. зв. кредити, відповідно до скількости лекцій і вправ кожного предмету. Вже минулого року деяким студентам зачислено кредити в американських високих школах.

Курси відбуваються в будинку УКУ при вул. Бокчеа 478, збудованого коло собору св. Софії. Обидві будівлі здвигнено завдяки старанням Блаженнішого Кардинала Кир Йосифа, за гроші пожертвувані українським громадянством у вільному світі. Кожний жертводавець може побачити й переконатися, до як великого діла причинився він хоч би найменшою пожертвою. За ці пожертви Їх Блаженство відкупив також великий будинок при площі „Мадонна дей Монті", званий нами звичайно „Мадонна". У цьому домі відреставровано прегарну церкву з іконою Жировицької Матері Божої, влаштовано готель для переїжджих гостей та мешкання для студентів. Там також є і ресторан ведений сестрами-монахинями. В тому будинку приміщено на двох поверхах музей церковного і світського мистецтва, історії й етнографії. В будинку УКУ приміщено природописний музей, з якого користають крім студентів УКУ також і питомці сусідньої Української Понтифікальної Малої Семінарії, фундованої пок. Папою Іваном XXIII. Тут українські Отці Селезіяни виховують у гімназії ок. 100 учнів, що приїздять туди з різних країн Европи, а також з-поза океанів. Після закінчення цієї гімназії абсольвенти вступають на студії у високих школах, вдячні своїм отцям професорам за солідне навчання й релігійне та національне виховання.

В будинку УКУ крім викладових заль, гарно влаштованої бібліотеки і згаданого музею є мешкання для студентів і професорів. Тут теж сестри мають невелике хазяйство і ведуть харчівню для професорів і студентів. І отці і професори і світські професори часто мають велику честь і приємність ділити трапезу з Їх Блаженством, який навідується до УКУ кожного дня. Будинок УКУ і собор Божої Премудрости міститься на великій площі закупленій Блаженнішим Кир Йосифом в новій дільниці великого Риму серед зелені при рухливій дорозі, що веде до летовища на Фіюмічіно і до моря. Звідти легко їздиться автобусом до Мадонни, що лежить в центрі старого міста. Тут близько до Колісею, прегарної святині Марія де Маджоре, Бібліотеки східного Інституту, інших монументальних святинь і будівель. Недалеко і старий ринок „Форум", найстарше місце старинного Риму. По дорозі з УКУ затримуємося на площі Святого Петра і могутньої святині св. Петра. Звідси від Ватикану з величавою бібліотекою, музеями і сикстинською каплицею вже недалеко до української Духовної Семінарії при Джаніколльо, де також живе архипастир скитальців Високопреосвященний Кир Іван Бучко і його наслідник апостольський візитатор о. прелат Марусин.

Студенти мають змогу не тільки студіювати в мурах УКУ, але звиджувати і наочно студіювати мистецтво й історію старинного, середньовічного й новітнього Риму, де на кожному кроці видні сліди давнини, прекрасні зразки архітектури і мистецтва, слідкувати за рухом сьогоднішнього модерного Риму, вивчати минуле й сьогочасне. Тож при сьогоднішній коньюнктурі подорожництва варто поїхати до Риму на студії в УКУ, студіювати прегарний Рим, свідка давньої слави й потуги, при тому й побачити Студіон, місце осідку ОО. Студитів над озером Альбано, а напроти літню резиденцію Папи Кастельґандольфо і по дорозі вступити до славної друкарні слов'янських друків у Гротаферрато.

Оплата за курс виносить 70 ам. долярів, а кошти перебування 5 дол денно. Зголошення проситься присилати на адресу:

Universita Cattolica Ucraina,
00166 Roma; Via Boccea, 478.
Italy

проф. Василь Лев

Відкрита лекція Марти Шлемкевич-Савицької

Уже другий рік провадить піяністка Марта Шлемкевич-Савицька з рамени УМІ в Нюарку „Музичне Дошкілля". Учасниками Дошкілля є діти у віці 3-ох до 5-ти років, які приходять двічі в тижні на двогодинні зайняття до Народного Дому.

Ціль лекцій — це розвинути у дітей почуття ритму, слуху, познайомити з нотами, їхніми вартостями і динамічними значками, а також розпізнавати мелодії різних композиторів.

На відкритій лекції, що закінчилась дитячою забавою зібралась численна публіка, особливо молоді батьки з дітьми. 14-ро маленьких учнів дошкілля, усі в однакових балетних строях показали нам свою вмілість. Вони відспівали пісоньки: Філіпенка: „З Новим Роком друзів ми вітаєм", Кишка: „У садочку ми гуляли", Самоліної: „Дід Мороз ходить скрізь", та пісоньку на слова Іванни Савицької „Стеляться пухкі сніжинки".

Опісля п-і Марта грала теми різних музичних творів, а діти спонтанно викликували: „Це Моцарт, Брамс, Шопен, Фоменко, Прокофієф. Наступною точкою програми був марш з тамбуринами та вибиванням такту. Діти маршували теж і з іншими інструментами, як: чінель, трикутник, дзвіночки, маракас та вибивали ритм тихо, середньо голосно і голосно. Сценку про дівчинку, що загубила від волосся шнурочок, а хлопчик його з дерева патичком стягав, повторяли малята декілька разів.

Цікавою була казочка ввесь час ілюстрована музикою і рухами дітей. Малята лягали на плечі, ніжками імітувати їзду на ровері та їхали в чарівний ліс. Хилитались там до вітру дерева, скакали зайчики і білочки, а потім зайшли великі слоні і діти імітували їх хід, а ручками робили рухи труби, то знову ж витягали ручки вгору показуючи шию жирафи. До іншої мелодії діти повзали жучками, маршували наче карлики, та як почули суворі акорди музики, що представляли бурю, громи і зливний дощ, бігли до своїх коників та наслідуючи їзду на роверах швиденько вертались додому.

Під час забави п-і Марта роздала всім дітям музичні інструменти і перевела з ними марш, то знову грала їм різні танкові мелодії, діти танцювали, але як раптово уривалась музика вони застигали в якійсь позі, наче на хвилю замерзали. Довго грались малята розданими бальонами, а на закінчення забави було дозволено їм сісти на свої бальони, щоб веселим, голосним тріскотом завершити цей чарівний для них день.

Я була присутня не тільки на відкритій лекції, але й на звичайних зайняттях Марти Савицької. У свою програму вплітає вона швайцарську методу Далькрозе і я могла б тут навести безліч музичних гор і забав, якими захоплює п-і Марта своїх маленьких учнів. Діти надзвичайно здисципліновані, наче зачаровані слухають кожного слова, слідкують за кожним рухом вчительки й тому за таку повну посвяти працю над українськими „найменшими" належиться Марті Шлемкевич-Савицькій велике признання і подяка.

Марта Савицька перевела лекцію після своєї методи з дітьми звичайного садочка в публічній школі в Кренфорді, Н. Дж. і так захопила американських дітей, що дістала повний похвал лист від їхньої вчительки Місс Г. Чадиш.

Таїса Богданська,
(прес. реф. УМІ)

Наші молоді при праці

Пані Люба Цегельська-Гайнеман, яка при кожній нагоді старається в нас ширити правду про Україну, зорганізувала цим разом у квітні ц. р. в бібліотеці в Мансі, Індіяна виставку, п. н. „Українське народне мистецтво". Виставку приміщено у великій габльотці під склом, виглядає вона скромно і гарно. Кілька вишиваних подушок, серветок, дерев'яна тарілка, трохи кераміки, кілька писанок, два томи Української Енциклопедії (англ.), „Нешенел Джеографік Меґезін" з українськими писанками, „Юкрейнієн ембройдері", — книжка видана Жіночою Організацією Канади, Куховарська книжка Савелі Стецишин „Українські страви", кілька карток Ярослави Сурмач з народними строями, карта України. Біля цього розміщені короткі написи з інформаціями про Україну і її змагання.

При відкритті виставки п-і Люба сама була зодягнена у вишивану суконку, вона заdemонструвала гуцульський сердак і подавала інформації про експонати. Виставкою зацікавилася репортерка з „Мансі Івнінг Пресс", перевела інтерв'ю і вмістила довший допис у газеті разом зі знімкою. Головна бібліотекарка вже тепер просила, щоб наступного року, перед Великоднем, улаштувати в них виставку українських писанок. Пані Люба обіцяла порозумітися в тій справі з п-і Оленою Салій з Форт Вейну, яка пише писанки.

Ліна Мартін

Свято Матері в Денвері

Школа Українознавства в Денвері, відзначаючи День Матері 13 травня цією вдалою імпрезою, завершила своє восьмирічне існування.

Мґр Венжівський відкрив імпрезу, її керівником і організатором був К. Левченко. Шкільний хор і всі присутні відспівали пісню до Матері Божої „О, Маріє". Доповідь про ролю матері в родині, виголосила інж. Галина Сластіон. Барбара Завадович заспівала пісню „Рушничок", при акомпаніяменті на піяніні інж. Юрія Сластіона.

Учень Роман Колтунюк деклямував вірш „Мої побажання", а Марко Завадович вірщ „Україна". Венжівські Марта й Олесь спільно деклямували вірш „Матінці", як також вони і Роман Колтунюк разом заспівали „На мамине Свято". Завадовичі Наталя і Марко співали при акомпаніяменті бандури „Пісню про маму" — грала їм п-і Б. Завадович. Всі учні взяли участь у п'єсі, співаючи: „Ходить жучок", „Я лисичка" і „Ми веселі добрі друзі". Найстарші учениці: Маруся Волтанець, Ірина Феш і Ірина Лабяк та п-і Барбара Завадович, усі в однакових строях, затанцювали „гопака", що їх навчила п-і С. Левченко.

Пані М. Венжівська відіграла на піяніні молитву: „Владико неба і землі". Відомий соліст з Капелі Бандуристів, пан Федір Погорілий заспівав: „Вечір надворі" і жартівливу пісню „Раз вдовицю я любив".

Усі матері одержали гвоздики, а окремо відзначено Марію Григоришин, як зразкову маму, що сама виховала і посилала до української школи двох синів, поборюючи з тим зв'язані труднощі. Вечір закінчено добірним буфетом.

Протягом шкільного року всі імпрези приготовляла інж. Галина Сластіон. Мґр Марія Венжівська грала на піяніні до всіх пісень і танку. Обидві пані вклали багато праці й терпеливости в усі імпрези і тому вони були на високому рівні.

Михайло Гаврилишин присвятив багато уваги і праці на приготування залі на проби і імпрези, на всі навчальні дні і виступи дітей. Протягом шкільного року заступник керівника школи Андрій Майстрик декорував залю. Серед вчителів школи (всіх з вищою освітою), що однозгідно, віддано, в школі працювали, панувала приязна атмосфера.

Стефанія Левченко

У ВІДНІ ВІДБУЛАСЯ конференція 11-тичленної Організації держав експортуючих нафту. Ті держави погодилися відновити у Женеві конференцію з 11 державами, які імпортують нафту. Експортуючі держави вимагали підвишки ціни на нафту на 12 відсотків, західні держави погодилися вже на 8 відс. Сподіваються компромісу.

ПРОТОКОЛ

(Закінчення зі стор. 3-ої)

став старанням п. Уляни Дячук, гол. касирки. На кінець року УНС мав 464 Відділи. У січні 1973 р. придбано 375 нових членів. Першуном у січні є Петро Дяків з Ст. Кетринсу і його Відділ. Філядельфія далі зберігає першенство Округ. В дальшому гол. секретар подав огляд організаційних акцій, що їх переведено в минулім році, як також пляни на майбутнє, між ними такі: переведення „Тижнів забезпечення", „Союзових Днів" у зв'язку з відміченням 80-річчя „Свободи", курс організаторів на Союзівці, збільшення членів, щоб дати змогу Відділам придбати право на вибір делегатів на майбутню конвенцію, і ін. Всі ці заходи й засоби мають на меті придбати в цім році кругло 6.000 членів. Звітодавець сподівається, що в цьому допоможе свідомість, що цей рік є великим роком УНС та української преси з уваги на 80-річчя „Свободи" і що це є передконвенційний рік.

Щоб доповнити плянування праці в цьому році, асистент для організаційних справ, Степан Гавриш, з'ясував акції, які йому доручив головний секретар і які він частинно виконав. Інформує про заплановані Тижні забезпечення, які мають відбутися в травні у Філядельфії, в червні в Клівленді й Янгставні, а при кінці вересня або з початком жовтня в Чикаго. Ці акції будуть попереджені відповідними заходами, зокрема спеціяльними радіовими передачами. Від 17 до 22 червня ц. р. на Союзівці відбудеться центральний курс для організаторів та секретарів, в якому візьмуть участь ті, які ще не брали участи в такому курсі, нові секретарі, які потребують вишколу. Впродовж цього року відбудуться по змозі в усіх Округах „Союзові Дні", присвячені 80-річчю „Свободи". 19-го серпня у Лейквуд Парку к. Шамокину, колисці УНСоюзу, відбудеться загальне союзове відмічення ювілею „Свободи". В цілому ряді місцевостей вже заплановано подібні ювілейні святкування. Закінчуючи свої інформації, С. Гавриш згадав також, що він підготовив і вислав усім областям реальні квоти нових членів, які в цім році обов'язково повинні бути виконані поодинокими Відділами. Також підмітив потребу переведення деяких змін у поодиноких областях.

Після звітування відбулася дискусія, у висліді якої схвалено вище подані організаційні пляни. На внесення проф. І. Телюка, піддержане п. Марією Душник, схвалено, щоб керівник Організаційного відділу встановив на письмі завдання С. Гавриша, як асистента Організаційного відділу. На внесення проф. І. Телюка схвалено прослідити успішність союзових радіопередач шляхом анкети, переведеної поміж Відділами. На внесення В. Сохана, піддержане проф. І. Телюком і п. Марією Душник, рекомендовано надрукувати для майбутнього вжитку стінні календарі УНС з мапою України. Проєкт або проєкти календаря будуть обговорені на черговому засіданні Екзекутиви.

в) Звіт заступника гол. предсідника і рекордового секретаря Володимира Сохана

Заступник гол. предсідника і рекордовий секретар Вочленства УНСоюзу за 1972 рік. Прибуло до УНСоюзу в 1972 році 4,216 нових членів, в тому числі 1,178 молоді, 2,351 дорослих та 687 з грамотами акцидентового забезпечення, а всі вони разом одержали грамоти на загальну суму $ 8,967,000 забезпечення. Молодечих грамот з виграними однорічними вкладками видав УНСоюз у 1972 р. 315. Цей рік позначився не лише 160 більшим числом нових членів, але також з меншими на 387 членів втратами в порівнянні з 1971 роком. В 1972 році було 465 суспендованих членів, 891 передчасний грошовий зворот, 1,614 виплачених вивінувальних грамот, 1,182 виплачені повністю грамоти кляс Р і 964 посмертні виплати. Начисто втратив УНСоюз за цей звітовий рік 153 членів у загальному числі членства та 1,015 в активному членстві, закінчуючи 1972 рік з числом 88,213 членів, в тому числі 70,865 активних. Втрати в 1971 році становили: 2,048 активних і 843 в числі всіх членів. Не зважаючи на втрату в числі членів, сума забезпечення всіх членів УНСоюзу зросла 1972 рік на $ 3,871,577 і на $ 3,202,810 в самому активному членстві. За станом з 31-го грудня 1972 року начисляв УНСоюз 88,213 членів, забезпечених на суму $107,063,066, а повна сума забезпечення всіх цих членів включно із додатковими забезпеченнями виносила $141,723,316. В. Сохан звернув увагу на зменшення не лише числа членів, але й сум забезпечення членства Департаменту молоді та на обов'язок дорослих членів, згідно з постановами статуту УНСоюзу, передплачувати „Свободу", підкреслюючи, що не може уявити собі існування УНСоюзу без „Свободи", як і „Свободи" без УНСоюзу.

Далі звітував В. Сохан про працю Рекордового відділу над річними звітами для забезпеченевих властей, про старання перед цими властями про затвердження нових забезпеченевих плянів і про плянування цьогорічної виплати членам дивіденди. Вкінці він запропонував затвердити винагороди відділовим організаторам на 1973 рік у такій самій висоті, як вони були виплачувані за 1972 рік, що й було одноголосно схвалено. На внесок В. Сохана також схвалено одноголосно висилати новим членам Департаменту молоді у віці від 4 до 12 року життя „Веселку" безплатно впродовж одного року, як ювілейний дарунок цим дітям з нагоди 80-ліття „Свободи".

г) Звіт заступника гол. предсідника проф. Івана Телюка

Заступник головного предсідника проф. Іван Телюк розпочав своє звітування відданням пошани щойно померлому сл. п. Євстахієві Гомотюкові, секретареві 277-го Відділу УНСоюзу в Гартфорді, який від часу свого прибуття до ЗСА двадцять років віддано трудився для тутешньої громади, зокрема для УНС, подібно, як трудився в Україні раніше. Звітодавець разом з головним секретарем 7 лютого ц. р. його попращав і відпровадив на місце вічного спочинку. В звітовому часі проф. Телюк брав активну участь в організаційній праці УНС, а зокрема в закінченні організаційної кампанії, якій допоміг також особисто, організуючи в минулім році 28 членів. Вдержує постійний контакт з обласним організатором своєї області і Округи д-ром М. Снігуровичем та з секретарями поодиноких Відділів. Брав участь в конвенції Братського Конґресу Нової Англії, де його заанґажовано до праці в секторі братської активности. Як член Політичної Ради УККА бере в ній активну участь, зокрема очолює в ній Фінансову комісію. В звітовому часі мав ряд виступів репрезентативного характеру, зокрема з нагоди рокових актів 2-го Січня. Його доповідь, виголошену на З'їзді Українських Братських Союзів, передрукували органи цих Союзів. В поточнім році має намір скріпити організаційну працю для УНСоюзу в співпраці з обласним організатором, а зокрема допомогти зактивізувати велику, але нечинну українську громаду в Ансонії і в інших місцевостях. Сподівається здобути помітні успіхи.

Закінчуючи свій звіт, проф. І. Телюк заторкнув справу публікації протоколу нарад Головного Уряду УНС з травня м. р., а зокрема тої частини, яка відносилася до номінації на головного касира п. Уляни Дячук та до дискусії над цією справою. Згідно з ухвалою Екзекутиви, яку винесено більшістю голосів на нарадах Екзекутиви 12-го листопада 1972 р., доручено ред. А. Драґанові публікувати протоколи нарад в сконденсованій формі. Зокрема це відносилося до протоколу, який стосувався до вибору головного касира.

Після цієї заяви ред. А. Драґан заявив, що він поступив не самовільно, але на підставі рішення Малої Екзекутиви. На це проф. Телюк відповів, що він є членом Екзекутиви і про це рішення не був повідомлений, хоч, ще раніше, в телефонічній розмові з ред. А. Драґаном застерігся, щоб не скорочувано власне цієї частини протоколу, бо це було б обмеженням права вислову думки. Головний предсідник заявив, що було таке рішення Малої Екзекутиви, щоб не помістити тої частини протоколу в газеті, про що проф. І. Телюк був повідомлений, телефоном.

д) Звіт заступниці гол. предсідника п-і Марії Душник

Заступниця головного предсідника п-і Марія Душник подала вислід своєї участи в минулорічній організаційній кампанії УНСоюзу, до загальних здобутків якої причинилася придбанням 11-ти нових членів. Як голова Жіночої Комісії УНСоюзу вона була активна в реалізації пляну побудови пам'ятника Лесі Українці на Союзівці й в збірці на це фондів. Збірка продовжується. Висловлює похвалу українському союзовому жіноцтву, яке бере дуже активну і дуже успішну ролю в усіх ділянках союзового й ширшого громадського життя, а зокрема в найважливішій ділянці союзової праці-здобуванні нових членів. Вона підмічує з признанням, передусім три найуспішніші жінки: головну радну і відділову секретарку й водночас голову Аллентавнської Округи п. Анну Гарас, яка здобула 60, тобто найбільше число нових членів в минулім році поміж усіми відділовими організаторами, мужчинами й жінками. Побіч неї дуже визначились мин. року секретарки своїх Відділів пані Квітка Стецюк з Джерзі Сити, яка придбала 51 членів та п. Галина Олек з Чикаго (30), Марія Капраль з Клівленду (21), Люба Басько з Детройту (20) і численні інші. Жінок, які зорганізували бодай по десять членів було минулого року 22. Звітодавець брала активну участь в Братському Конґресі Нюйоркського стейту, до Екзекутиви якого належить від двох літ. Поза тим бере живу участь в ширшій громадській праці, українській (Політична Рада УККА, Союз Українок Америки та ін.) і в американських. Брала участь в інавґураційних урочистостях през. Ніксона у Вашинґтоні. Написала декілька статтей, які були вміщені в „Українськім Тижневику". Взяла участь у річних зборах 19-го Відділу УНС ім. Д. Галичина, якому помагає у виданні книжки в пам'ять Д. Галичина.

ґ) Звіт заступника головного предсідника на Канаду сен. Павла Юзика

У своєму звіті сен. Павло Юзик подав загальний огляд праці й стану УНСоюзу в Канаді. Хоч праця проходить нормальним темпом, все ж натрапляє на поважні перешкоди. Головна трудність в тому, що в Канаді працює тільки один обласний організатор, яким є голова Головної Ради УНСоюзу Василь Дідюк. Йому не під силу обслужити всю колосальну Канаду. А тим часом в Канаді, на погляд звітодавця, існують великі можливості для помітної розбудови УНСоюзу, зокрема на Заході. В цій справі відбув конференцію з головою Контрольної комісії мґром Іваном Гевриком та з 8-ма секретарями Відділів положених на Заході, зокрема з Саскачеванської провінції, на нараді в Саскатуні 11-го лютого ц. р. В конференції взяв також участь видатний діяч згаданої провінції, секретар Л. Вовк та суддя Р. Корчинський, секретар іншого Відділу. На погляд звітодавця, Канада вимагає спеціяльного підходу тим більше, що більшість секретарів у Західній Канаді вже там народжені. Для них менше переконливою є асекураційна праця і допомога УНСоюзу, а більше цікавить їх само членство в нашій установі. Дораджує збільшити інформаційну працю, зокрема використати 80-річчя „Свободи". Підносить потребу канадської канцелярії. Має вже підібрані місцевості, в яких сподівається закласти нові Відділи УНСоюзу. Своє звітування сен. Юзик закінчив оглядом своєї громадської праці, зокрема заходами в користь етнічних груп в Канаді, заходами для оборони людських прав наших інтелектуалів на Україні й ін. Накінці з вдячністю відмітив недавнє відзначення його десятиріччя сенаторства в Торонті, влаштованим КУК також при співучасті УНСоюзу.

д) Звіт головного предсідника Йосипа Лисогора

Головний предсідник Йосип Лисогір дав загальний огляд стану УНСоюзу. В ділянці фінансовій наша установа поступає консервативно й обережно, що у висліді дає дуже задовільний стан, який числами зілюструвала головна касирка п. Уляна Дячук. В минулім році майно УНСоюзу збільшилося на черговий мільйон долярів, при чому вдалося вдержати видатки на попередньому рівні. Хоч незабаром прийдеться виплатити членам $415,753.12 дивіденди за минулий рік, залишиться передбачена надвишка в сумі $615,966.45. З кінцем минулого року резервовий фонд УНСоюзу дійшов до суми $10,271,502.35. Менш задовільним є організаційний розвиток, бо з нашим організаційним апаратом ще не пощастило перемогти застою, зокрема зрушити до постійної і плянової праці секретарів усіх Відділів. Звітодавець уважає, що в організаційному відношенні ми використовуємо заледве 20-25% наших можливостей. Якщо б кожний Відділ придбав бодай по одному членові місячно, тоді річно це дало б 6.000 нових членів, що встановлено, як нашу організаційну мету в цьому році. Після закінчення страйку працівників інсталяції елевейторів, архітекти й контрактори сподіваються, що новий будинок УНСоюзу буде закінчений і відданий до вжитку вже в липні або в серпні ц. р. У червні, мабуть, будуть заінстальовані три елевейтори і буде змога вже займати нові приміщення. Можливо, що тоді розпочнеться перенесення нашої Головної Канцелярії до нового будинку. У зв'язку з цим Екзекутива схвалила, щоб п. Уляна Дячук зайнялася приготуванням на найближчі наради загального пляну і кошторису перенесення, включно з набуттям нового бюрового устаткування. Передбачується, що насамперед перенесеться Головна Канцелярія, а кілька місяців пізніше „Свобода". Продовжуються старання щодо винайму приміщень у новому домі. Перший Ню Джерзі Банк має намір зайняти три поверхи від 1-го липня ц. р. Головний предсідник пропонує призначити на кошти підшукання наймачів додаткову суму $5,000. Задовільно поступає вперед також будова мешканевого будинку, який спонзорує УНСоюз. Загальним оглядом стану й адміністрації Союзівки і „Свободи" головний предсідник закінчив свій звіт, пред'являючи річні зіставлення рахунків обох цих підприємств і порівняння його з числами попереднього року.

Звіт головного редактора Антона Драґана

Головний редактор Антін Драґан поінформував Екзекутиву про працю і стан видавництва УНСоюзу. В звітовому часі „Свобода" може більше, ніж будь-коли, виявила свій „хрестоносний" характер, взявши найбільш активну участь у таких акціях, як збірка фондів на Українські Студії в Гарварді, на Народний Фонд УККА та інші, а в останніх тижнях започаткувала акцію для найширших щорічних святкувань роковин проголошення відновлення української державної незалежности, як загального національного свята, відзначування якого зобов'язувало б навіть українські школи й установи. Виконано ухвали Головного Уряду щодо англійського резюме важливіших статтей в Альманаху та щомісячних сконденсованих звітів касового, рекордового і організаційного. Звітодавець звернув увагу на деякі труднощі, зв'язані з публікацією довгих протоколів, переданих для оголошення в найбільш трудному передсвяточному та новорічному часі і деякі проблеми особливо персонального характеру, які назрівають у видавництві. На внесення проф. І. Телюка, піддержане пп. Володимиром Соханом і Уляною Дячук, доручено головному редакторові приготовити в цій справі відповідне звідомлення перед найближчими нарадами Екзекутиви, щоб на нарадах можна їх було обміркувати й вирішити.

4. РІЗНІ СПРАВИ

Після звітування розглянено й поладнано низку різних справ. На внесення головного предсідника Й. Лисогора, піддержане заступником пол. предсідника проф. І. Телюка і головною касиркою Уляною Дячук, схвалено призначити заступника гол. предсідника і рекордового секретаря Володимира Сохана представником УНСоюзу в Статутовій комісії УККА. На внесення заступниці гол. предсідника Марії Душник, піддержане заст. головного предсідника В. Соханом, схвалено признати три нагороди для найкращих організаторок УНСоюзу поза загальними нагородами. На внесення В. Сохана, піддержане п. Уляною Дячук і п. Марією Душник, схвалено у 80-річчя „Свободи", дітям у віці між 4 і 12 роком життя, які забезпечуються впродовж 1973 р., висилати безплатно журнал „Веселку" впродовж одного року. Визначено делеґатів УНСоюзу на річні збори Братських Конґресів стейтів Ню Йорк та Іллиной і на внесення В. Сохана, піддержане п. У. Дячук, схвалено вмістити в ювілейному Бюлетені Карпатського Лещетарського Клюбу привіт УНСоюзу з нагоди 50-річчя КЛК в признанні заслуг та в подяці за співпрацю з УНСоюзом у його спортових змаганнях. Також на внесення проф. І. Телюка, піддержане Я. Падохом, схвалено посмертно відзначити Євстахія Гомотюка за його виїмкові заслуги для розбудови УНСоюзу.

5 .ЗАКРИТТЯ НАРАД

Після вичерпання порядку нарад головний предсідник закрив наради о год. 7-ій вечора.

Ярослав Падох,
головний секретар

Інж. арх. Любомир Калинич очолив Метрополітальний Відділ ТУІА

Ню Йорк. — 19 травня ц.р. у приміщенні Українського Інституту Америки Метрополітальний Відділ Товариства Українських Інженерів Америки відбув річні Загальні Збори, якими проводила президія: інж. О. Леськів — предсідник, інж. Ю. Огієнко і інж. Ю. Фриз — секретарі. На Зборах Відділу, який під цю пору нараховує 200 членів, вибрано головою заслуженого і довголітнього члена ТУІА, архітекта Любомира Калинича і Управу в такому складі: інж. Я. Січинський, п-ні мґр. М. Гончаренко, інж. Ю. Огієнко, інж. Б. Геруляк, інж. Т. Грицай, інж. М. Гринюк, інж. З. Іваськів, інж. О. Ґлют, інж. І. Лабенський — члени.

Інж. Любомир Калинич

До Контрольної комісії були обрані: інж. Іван Когут — голова, інж. В. Фриз, п-ні інж. Н. Шехович, інж. В. Вальчук, інж. О. Леськів.

Товариського Суду: інж. Рак Богдан — голова, інж. М. Ільків, інж. І. Заяць, інж. Л. Пахолюк, інж. Я. Городецький.

До Номінаційної комісії: інж. І. Мокрівський — голова, інж. Ю. Фриз, інж. В. Рудакевич.

Інж. Калинич закінчив архітектурні студії на Міннесотському Університеті. Був іменований посадником міста Ірвінґтону на члена Плянувальної Комісії, а згодом іменовано його на голову спеціяльної комісії, яка апробує усі нові архітектурні споруди на терені того ж міста. Інж. Калинич був одним із запрошених архітектів українською католицькою парохією св. Володимира і Ольги виготовити проєкт церковного комплексу для цієї парохії. Він є також автором-проєктодавцем будинку СУМА на оселі в Елленвіл. Інж. Калинич крім професійної ділянки є великим прихильником українського мистецтва і головою АДУК в Ірвінґтоні протягом довгих років. Вибір Управи очоленої інж. Калиничем, є запорукою, що праця Відділу ТУІА буде на високому рівні і що він відіграє належну ролю в українській громаді Метрополітальної Округи Ню Йорку.

Інформаційне Бюро ТУІА

Успіхи нашої молоді

Орест Цап — це найстарший син Валентини та Іллі Цап, які живуть в Монтреалі, Канада. Успішно та з відзначенням здобув він титул маґістра з ділянки фахових технічних та індустріяльних наук при Ратґерському університеті. Із-за браку кваліфікованих осіб в індустріяльній ділянці в Квебеку, Ореста Цапа обрано першим обмінним студентом на студії при Ратґерському університеті. Він вчився в Ecole Normale Ville-Marie (Квебецький університет) у Монтреалі, де успішно закінчив освіту та отримав диплом педагога з ділянки фахово-технічних наук. Практичний досвід, споріднений з ділянкою його студій, він одержав під час праці у Electromould Engineering Co. у Монтреалі та в New Brunswick Scientific Co., Inc. відомій фабриці біотехнічних апаратів. Відтак Орест Цап був педагогічним дорадником першої учительської фахово-індустріяльної програми, зі ступенем бакалавра, на квебецьких університетах з французькою та англійською мовами навчання. Орест — активний член відомих професійних організацій: National Association of Industrial Technical Teacher Educators, American Vocational Association, New Jersey Section of A.V.A. та International Association of Machinists та Aerospace Workers. Він бере також участь в житті української громади та є активним членом Студентської Громади при Ратґерському університеті. Тепер приготовляє книжку до друку та плянує зробути докторат. Орест є членом 471 Відділу УНСоюзу.

мґр Орест Цап

Н.Н.

З останніх грон калини

У списках старшин Українських Січових Стрільців стоїть утривалено: Михайло Девосир, 1914, четар, комендант чети.

Постать - стрункий, поставний, вдачі завсіди веселої, ясного усміху, товариський. Таких, як він, в УСС була „своя" шайка: Осип Квас, Роман Купчинський, Льоньо Лепкий, Гриць Трух, два брати — Зенон і Юліян Нестайки, між ними й Іван Цяпка, а також допасовували й Бодьо Гнатевич, Юно Навроцький, Михайло Мінчак, а з ними й Михайло Девосир. У бою під Галичем, 1915 рік, Михайло Девосир утратив око. Але це не змінило його вдачі, він далі був „свій хлоп". Найближчий своєю приятельскістю, товарискістю став він мені чи й Іванові Вінтонякові у Вижниці, на Буковині, де він, Михайло Девосир, у ту ясну, сонящну осінь 1918 був комендантом сотні поворотців із московського полону — по „штандовому" званих: „Гаймкерер". Наші щоденні вправи відбувалися на луках Виженки і Вижниці. Вправи вправами, але той вихід на ті вправи й поворот із них — наші, ті все новіші усусуські пісні не вмовкали: аж прудкий, прозорий Черемош завидував нам їх.

А з днем 1 листопада 1918, доповнивши наш виряд, подалися ми з нашим комендантом Михайлом Девосиром під Львів. І 6 листопада, відбивши від поляків стацію Перзенківку, наша сотня стала тут на становищах. Команда цього відтинку, поручник Михайло Девосир, мав свою командну кватиру таки в стаційному будинку. Засяг його діяння був: Перзенківка, Сокільники, Зубра, Солонка. І тут у цих боях, у генеральному наступі на Кадетську Школу — 11 листопада — та в інших, інколи вельми несподіваних операціях, — у яких брав участь і четар Тарас Франко, — Михайло Девосир виявив себе справним комендантом, бойовиком посвяти й відваги, якому й брак одного ока ніяк не применшувало його вояцької здатности, його спокою духа — такого вожливого у боях — і його витривалости у важких фронтових обставинах.

Михайло Островерха

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

ЛИСТА, Ч. 12

В. Іваско, Джамейка	$ 12.00
о. І. Пятковський, Фріголд	12.00
В. Стрик, Йонкерс	12.00
Р. Ленчук, Джексонвілл	9.00
С. Воднарчук, Ню Йорк	7.00
К. Віхорек, Детройт	7.00
Л. Сисин, Ґарфілд	7.00
П. Восик, Гемтремк	5.00
Б-во Пресвятої Тройці, Відд. 320 УНС, Балтимор	5.00
А. Вацлавський, Форест Гіллс	5.00
Н. Іваненко, Кю Ґарденс	5.00
А. Крупська, Асторія	5.00
С. Романишин, Сомерсет	5.00
І. Гуцуляк, Вашинґтон	4.00
О. Демченко, Байон	4.00
Ф. О. Кулицький, Чикаґо	4.00
В. Мерещак, Ветерсфілд	4.00
А. Сенишин, Ірвінґтон	4.00
Й. Слоцький, Вімсвілл	4.00
І. Городиський, Бронкс	3.00
Г. Дика, Бруклин	3.00
Н. Зопка, Вікон Фоллс	3.00
М. Калиниченко, Вест Роксбури	3.00
А. Пашковська, Байон	3.00
М. Пилипчак, Джерзі Сиіі	3.00
М. Пізнак, Ню Йорк	3.00
В. Попович Рочестер	3.00
М. Антошик, Гейстінґс	2.00
К. Балицький, Монтреаль	2.00
М. Береза, Тінек	2.00
М. Волюх, Бостон	2.00
Й. Д. Братуш, Рочестер	2.00
В. Вальків, Монтреаль	2.00
Й. Галичин, Йонкерс	2.00
Н. Данко, Ґері	2.00
С. Дерешівський, Детройт	2.00
С. Дуда, Бронкс	2.00
С. Івасечко, Редінґ	2.00
М. Заплітний, Річмонд Гілл	2.00
Д-р І. Кизик, Ню Гейвен	2.00
Я. Колянковський, Монтреаль	2.00
І. Криско, Бріджпорт	2.00
В. Курник, Віллимантик	2.00
Д. Ласевич, Бруклин	2.00
О. Левицька, Філядельфія	2.00
Г. Левко, Воррен	2.00
М. Маґора, Колюмбус	2.00
М. Мазуркі, Бурбенк	2.00
А. Макар, Бруклин	2.00
К. Малахов, Ню Йорк	2.00
І. Малко, Балтимор	2.00
М. Мельнишин, Клівленд	2.00
О. Метельський, Нортгемтон	2.00
П. Нагай, Вест Айсліп	2.00
Л. Нагнибіда, Ірвінґтон	2.00
Е. Носієвич, Чикаґо	2.00
С. Орловський, Ню Полц	2.00
Т. Підгайний, Дітройт	2.00
Н. Полатайко, Пукіпсі	2.00
С. Попіна, Балтимор	2.00
В. Пристайко, Рочестер	2.00
Т. Ракочий, Олбані	2.00
М. Ребрик, Торонто	2.00
В. Ремтер, Юніон	2.00
І. Рипянський, Бронкс	2.00
о. П. Сагайдачний, Ірвінґтон	2.00
О. Салабай, Детройт	2.00
С. Семерак, Чикаґо	2.00
І. Серединський, Ню Йорк	2.00
Ф. Ткаченко, Найаґара Фоллс	2.00
В. Трубілович, Детройт	2.00
І. Ушак, Мейплвуд	2.00
Р. Флюнт, Каламару	2.00
А. Холєвка, Белвю	2.00
В. Циган, Філядельфія	2.00
І. Чапля, Трентон	2.00
І. Червінський, Ню Йорк	2.00
М. Черник, Бронкс	2.00
Т. Чофай, Тейлор	2.00
Д. Шабля, Філядельфія	2.00
Т. Щербатий, Маямі	2.00
М. Шудлак, Еддистови	2.00
О. Ярема, Чикаґо	2.00
М. Байко, Клівленд	1.00
Н. Баран, Торонто	1.00
А. Білоус, Бронкс	1.00
А. Вуцяк, Менчестер	1.00
Н. Давискиба, Маттапан	1.00
В. Качур Гартфорд	1.00
І. Колода, Парма	1.00
В. Лобуш, Ст. Луіс	1.00
Д. Максимів, Рочестер	1.00
М. Мельник, Амстердам	1.00
П. Мудрий, Балтимор	1.00
С. Панчишин, Парма	1.00
С. Петруша, Трой	1.00
Й. Смаль, Філядельфія	1.00
К. Сузанський, Детройт	1.00
К. Суанський, Детройт	1.00
З. Цибрух, Ютика	1.00

ЛИСТА, Ч. 13

М. Копач, Іст Петерсон	$ 25.00
В. Пакуляк, Міннеаполіс	10.00
М. Солод, Лебанон	8.00
Б. Думановський, Гіллсдейл	7.00
А. Мазур, Джерзі Сити	7.00
С. Петричка, Чикаґо	7.00
В. Грицик, Ню Йорк	5.00
А. Дяченко-Кочман, Чикаґо	5.00
Б. В. Наконечний, Чикаґо	5.00
І. Чабан, Честер	5.00
В. Чайка, Гавкінс	4.20
С. Волянський, Редінґ	3.00
В. Воробець, Нюарк	3.00
А. Гришко, Соуґус	3.00
М. Елнів, Ню Йорк	3.00
М. Єдліцький, Чикаґо	3.00
М. Коблянський, Рузвелт	3.00
О. Кулицький, Ню Йорк	3.00
М. Новосад, Елдкін	3.00
Д-р П. Сайкевич, Віндсор	3.00
Д-р М. Стець, Ню Йорк	3.00
І. Шелюк, Юніондейл	3.00
Н. Дворян, Барстов	2.20
І. Вакум, Чикаґо	2.00
Р. Веґей, Сіеттл	2.00
В. Божик, Бирбенк	2.00
В. Бурак, Гартфорд	2.00
Д. Війтик, Омага	2.00
Н. Гаврилюк, Лонґ Айленд Сиіі	2.00
М. Грабовський, Айслінґтон	2.00
В. Грон, Ню Брансвик	2.00
А. Джула, Ембрідж	2.00
П. Ікалович, Ню Йорк	2.00
К. Зепко, Акрон	2.00
Д. Зін, Віндсор	2.00
Д. Кефор, Пукіпсі	2.00
О. Климкович, Пукіпсі	2.00
І. Кнігницький, Філядельфія	2.00
М. Колодій, Ст. Леонард	2.00
В. Костів, Кембрія Гайтс	2.00
Г. Котеленец, Дерґем	2.00
А. Крамар, Берґенфілд	2.00
І. Крилов, Ню Йорк	2.00
Д. Кришталович Вайдлвуд Крест	2.00
Я. Кулинич, Нікольсон	2.00
М. Кульчицький, Норанда	2.00
А. Кумферт, Крім Рідж	2.00
І. Кусий, Випані	2.00
Д-р Ю. Кушнір, Йонкерс	2.00
Т. Лешко, Ню Йорк	2.00
І. Ліщак, Янґставн	2.00
Р. Лоґуш, Монтреаль	2.00
Е. Людкевич, Монровія	2.00
Д. Мельник, Рослінделл	2.00
Е. Мельничук, Кліфтон	2.00
А. Морозовський, Ровзвілл	2.00
Н. Н., Ню Йорк	2.00
Я. Оленський, Сомервілл	2.00
К. Островський, Ошава	2.00
І. Піґуляк, Сиракюзи	2.00
Ю. Подгорняк, Балтимор	2.00
С. Прихода, Нюарк	2.00
Д. Розпопа, Нюарк	2.00
О. Росляк, Едмонтон	2.00
Т. Сахрин, Торонто	2.00
В. Сеґейда, Джамайка	2.00
Й. Седор, Сентралія	2.00
Проф. А. Смакула, Амбурдейл	2.00
О. Стецура, Ірвінґтон	2.00
Г. Турчак, Феніксвілл	2.00
І. Фаль, Аллентавн	2.00
Б. Федик, Россел	2.00
І. Хома, Бруклин	2.00
К. Хомяк, Детройт	2.00
Ф. Цікало, Бремптон	2.00
В. Чепіль, Філядельфія	2.00
Ю. Шарик, Плейнфілд	2.00
П. Швалюк, Монтреаль	2.00
А. Шишак, Феніксвілл	2.00
С. Щеснюк, Ню Йорк	2.00
М. Ющак, Чикаґо	2.00
О. Якимів, Кентон	2.00
В. Марущак, Ірвінґтон	1.20
В. Балабан, Ричмонд Гілл	1.00
С. Гаврилишин, Філядельфія	1.00
С. Ґерловський, Філядельфія	1.00
Н. Каппіч, Фенікс	1.00
П. Кашуба, Черрі Гилл	1.00
В. Кіпібіда, Торонто	1.00
Г. Костельник, Парма	1.00
І. Лаличка, Кліфтон	2.00
Ю. Мірчук, Монтерей Парк	1.00
К. Ніщук, Балтимор	1.00
А. Пасічней, Сан Дієґо	1.00
В. Попович, Ню Йорк	1.00
В. Табачук, Вейн	1.00
М. Фещак, Філядельфія	1.00
К. Филипович, Філядельфія	1.00
М. Штинь, Кемпбелл	1.00
В. Яцикевич, Гаатсвілл	1.00

Помер Давид Шуб, автор біографії Леніна

Маямі Біч, Флорида. — У неділю, 27-го травня, тут помер на 85-ому році життя Давид Шуб, знавець історії Російської революції та автор біографії В. Леніна. Смерть прийшла внаслідок кількох ударів серця. Протягом 45 років Давид Шуб був редактором газети "The Jewish Daily Forward", яка виходить у Ню Йорку. Його праця „Ленін: Біографія" вперше вийшла з друку в 1948-ому році та втішалася повагою в наукових колах. Книжка була перекладена на різні мови, а 1966-го року появилося нове видання. Давид Шуб народився коло міста Вільна. Молодим хлопцем брав активну участь в революційному русі в російській імперії. Він був членом партії меншовиків і персонально знався з Леніним. За революційну діяльність був арештований і засуджений на заслання на Сибір, але він утік і прибув до ЗСА в 1908-му році. В Ню Йорку Давид Шуб дописував до жидівських і російських соціялістичних газет. Від 1924 до 1969-го років був редактором газети "The Jewish Daily Forward". Він також працював в російському відділі „Радіо Свобода". В скриптах для цієї радіовисильні Давид Шуб часто заторкав питання жорстокої диктатури Леніна та описував розчарування в большевизмі багатьох колишніх приятелів Леніна.

Америка проти зміни становища ОН у справі Близького Сходу

Об'єднані Нації. — Американський амбасадор в Об'єднаних Націях Джон Скалі повідомив генерального секретаря Об'єднаних Націях та Раду Безпеки ОН, що З'єднані Стейти спротивляться будь-якій зміні основної резолюції Ради Безпеки з 27 листопада 1967 року у справі ізраїльсько-арабського конфлікту. Хоча Ізраїль і арабські країни різно інтерпретують ту резолюцію, проте вона становить певний „балянс" і тільки на її основі можна осягнути мир — вважає Америка. Практично, вона далі стоїть на становищі, що замирення між Ізраїлем і арабами може прийти тільки у безпосередніх чи посередніх переговорах між тими двома спірними сторонами. Згадана Резолюція Ради Безпеки говорить про евакуацію Ізраїлем зайнятих ним арабських земель та про права суверенного існування всіх держав на Близькому Сході „у безпечних і визнаних кордонах". Різниця інтерпретації тієї резолюції та, що араби вимагають звороту їм усіх земель без найменшої зміни кордонів, існуючих перед червневою війною у 197 році, а Ізраїль твердить, що ті кордони власне не були і не є „безпечними". Арабські й комуністичні члени ОН стараються тепер за прийняття тепер іншої принципової резолюції на Раді Безпеки ОН — ЗСА недвозначно загрозили своїм „вето".

„СОВЄТСЬКА ОБРЯДОВІСТЬ" НЕ ПРИЙМАЄТЬСЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

і цивільних крищень, то вони не видержують конкуренції зі старовинними церковно - народними обрядами. Журнал „С о в е тская Культура" спихає вину за це на авторів - творців тих нових обрядів, закидаючи їм, що вони не потрапили видумати кращих церемоній, як церковно - народні. Зокрема журнал критикує архітектів, що вони проєктують „кімнати щастя", де відбувається вінчання, без мистецького смаку.

„На протязі довгих віків, — читаємо в тому журналі, — найкращі мистці посвячували своє вміння для витворення церковних обрядів. Пора, щоб совєтські архітекти, поети, музики опрацювали такі нові цивільні обряди, щоб вони побороли стару церковщину".

Газета „Правда України" подає, що майже половина новонароджених дітей в Україні одержують релігійні хрищення, хоч нібито тільки від 12 до 30 відсотків всього населення України подають себе віруючими.

„Як Саша жениться"...

Одна совєтська газета описує невеселе о д р у ження тракториста Саші, який мусів позичати трактора, щоб привезти свою молоду на вінчання до „Кімнати щастя". Там їх зареєстрував, як пізніше скаржився молодий, якийсь знуджений секретар сільської ради. Вінчальна церемонія відбулася дуже сухо, бюрократично.

Коли ж Саша влаштував весільне прийняття, то жителі села, що прийшли на гостину, говорили тільки про місцеві справи і зовсім не цікавилися ні молодими, ні весіллям. Після весілля молодята пішли відвідати стареньку бабусю Саші, яка розказала їм про давнє святочне й кольористе церковне вінчання.

Ця сумна історія кінчається тим, що Саша і його молода поїхали до Казані і там потайки звінчалися у церкві.

А сталося це так тому, закінчує газета оповідання про Сашине весілля, що цивільні совєтські церемонії не можуть дати такого урочистого й атрактивного весільного обряду, як дають церковні вінчання.

НОВІ ВИДАННЯ

„МЕЧ СВЯТОСЛАВА"

Вийшла друком дев'ята книжка „МЕЧ СВЯТОСЛАВА" Івана МАНИЛА-ДНІПРЯКА. Ціна 2 доляри.

Критичні голоси: ...„Вони, твори І. Манила, треба думати, залишаться тривким, вкладом в українській літературі". — Проф. ЯР. РУДНИЦЬКИЙ („Н. Шлях").

„Книжка „Меч Святослава" під кожним оглядом добра... Це найкраща Ваша книжка!" — З. ДОНЧУК.

„...Ви починали непогано. Та й у пізніших Ваших творах, уміщених у цій збірці, є багато цікавих моментів, а головне — усі вони мають зміст". — В. ЧАПЛЕНКО.

„Щиро дякуємо за 2 прим. Вашої нової збірки „Меч Святослава". Бажаємо дальших успіхів!" — НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА.

„Твої твори деякі — клясичні. Напишу рецензію". — Л. ПОЛТАВА.

Такої ж думки про „Меч Святослава" Ю. МОВЧАН, Я. СОКІЛ, ІВ. КМЕТА - ІЧНЯНСЬКИЙ і ін.

Замовлення та гроші (можна готівкою в конверті) висилайте на адресу:

Mr. I. Manylo
Cumberland Rd.
Millville, N.J. 08332. USA

РЕСПУБЛІКАНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ КООПЕРАТОРІВ

Черкаси.—РАТАУ поінформував, що тут відбулася загально - республіканська конференція кооператорів, присвячена питанням „прискорення науково - технічного прогресу на підприємствах споживчої кооперації України". Конференція прийняла відповідні постанови. Наради закінчилися 25 травня.

ПОДЯКА

З волі Всевишнього Господа відійшов від нас у Вічність, в дні 25-го березня 1973 р. після важкої і довгої недуги, прийнявши Найсвятіші Тайни наш Найдорожчий БАТЬКО і ДІДУНЬО

бл. п.

ІВАН ДИКИЙ

народжений 6-го жовтня 1898 р. в Україні, учасник Визвольних Змагань в рядах Української Галицької Армії.

У цих найважчих і болючих хвилинах нашого життя прийшли нам з моральною підтримкою, висловами співчуття, як теж і з активною допомогою в нашому горю: наші Найвищі Церковні Достойники у Філядельфії, численні представники Всч. Духовенства, з Америки, як також з Европи, наші Приятелі і Знайомі, багаточисленне Українське Громадянство, представники Центральних та місцевих Організацій, які вшанували пам'ять Покійного, усними висловами співчуття, масовою участю в похоронах та численними письмовими висловами співчуття у днях нашого смутку.

В першу чергу ми дякуємо Високопреосвященнішому Архиєпископові Кир Амврозієві Сенишинові, ЧСВВ, за вислови співчуття переслані телеграмою та за відслуження Св. Літургії за упокій душі Усопшого. Також дякуємо Преосвященному Владиці Кир Василеві Лостенові за письмові вислови співчуття та за Богослужбу за спокій душі Покійника.

Ми дякуємо Високопреподобним Отцям Шамбелянам — Мирославові Харині та Василеві Турковидові, землякові Покійного із Щирця, який прибув літаком з Нового Ульму в Німеччині, та Всечеснішим Отцям: о. Станиславові Дашо; о. Ісидорові Сохоцькому; о. совітникові Василеві Головінському; о. Томі Барилякові; та нашому пароховí церкви Благовіщення Пресвятої Діви Марії в Мелроз Парку, о. Робертові Москалеві — за посільне відправлення Панахиди, а опісля за відправлення Похоронної Богослужби та за участь у відправі і участь в похоронних обрядах на цвинтарі.

Також наша щира подяка Всч. о. Ісидорові Нагасвському за надіслані вислови співчуття та відправлення Заупокійної Служби Божої, як теж Всч. о. Ярославові Захарясевичеві за надіслані письмові вислови співчуття. Складаємо теж подяку усім згаданим нашим Душпастирям, які теж надіслали усі свої письмові вислови співчуття і духової підтримки від свойого і своїх Родин імені.

Нашим приятелям — товаришам праці, лікарям — Д-рові Ярославові Яримовичеві, який до останньої хвилини опікувався недужим нашим Батьком і Дідуньом та намагався своїм досвідом і знанням полегшити Його важкі терпіння, як теж і Д-рові Миколі Войтовичеві та Д-рові Василеві Салякові, що служили весь час під час недуги Покійного своїми вартісними фаховими порадами — наша найкраща подяка і вдячність. Хай Бог благословить і нагородить!

Особлива вдячність і признання належить від нас членам наших українських хорових ансамблів „Прометея" і „Кобзаря" та інших мистецьких одиниць, які спонтанно, під проводом диригента п. мгр. Романа Кипша звеличали своєю могутньою і зворушливою участю в Панахиді пам'ять Усопшого.

Ми дякуємо цим нашим Друзям і Друзям нашого Батька, які взяли на себе почесний обов'язок нести Його домовину в останню дорогу на цій землі.

Із глибини наших сердець дякуємо усім численним Українським Громадянам, Представникам Громадських, Суспільних та Комбатантських Організацій за участь в Панахиді, похоронних обрядах та поминках, як також усім, що останнім словом прощали Покійного, а особливо Товаришам Зброї Покійного з Української Галицької Армії, представникам усіх інших наших військових формацій, в тому й колишнім воякам Дивізії „Галичина" за їхній останній салют на поминках, в пам'ять Старшого Товариша Зброї з „Галицької Аармії"..

Наша найглибша, велика подяка Українським Організаціям за усні та письмові вислови співчуття, а особливо: Екзекутиві Союзу Українців Католиків „Провидіння"; Головній Управі Українського Лікарського Товариства Північної Америки; Управі Шостого Відділу Оборони Чотирьох Свобід України у Філядельфії; Українському Спортовому Осередку „Тризуб" у Філядельфії; Управі 216-го Відділу Українського Народного Союзу у Філядельфії; українським працівникам „Іншуранс Компані оф Норт Амеріка" — як теж і всій незвичайно численній українській Жалобній Громаді, яка масовою участю в похоронах засвідчила про свою пошану для Покійного та свій смуток з приводу Його відходу від нас.

Нашим численним Приятелям, Знайомим, Товаришам Зброї Покійного, та усім, які надіслали квіти або склали пожертви замість квітів на могилу, на Заупокійні Служби Божі або на Фонд Верховного Архиєпископа Кардинала Йосифа Сліпого, а чи на Фонд Питомців в Югославії, чи на інші цілі, ми складаємо велику подяку, що пливе з глибини наших сердець. Ми не маємо змоги вичислити їх всіх — їх понад триста осіб.

Похоронному заведенню Михайла Насевича належить окреме заслужене признання і подяка за вміле та тактовне полагодження усіх справ зв'язаних з похоронами та їх взірцеве переведення.

І на кінець — особливі слова найглибшої вдячности звертаємо до Вас — наші близькі Приятелі — які допомагали нам в усьому, що було потрібне нам в цих найважчих, трудних перших годинах і днях після нашої великої втрати. Ми ніколи цього не забудемо і просимо Всевишнього Господа про Боже Благословення для Вас за підтримку у нашому смутку і горю — за Ваші діла, і слова — за Ваше серце.

Д-р РОМАН ДИКИЙ з дружиною ЄВГЕНІЄЮ та синами РОМАНОМ і ЯРОСЛАВОМ

З глибоким сумом і безмежним жалем повідомляємо Членів Організації Державного Відродження України і усе Українське Громадянство, що дня 28-го травня 1973 р. відійшов у Вічність, після короткої і тяжкої недуги на 55-му році життя, наш Невіджалуваний Друг, активний Член місцевого Відділу ОДВУ і других організацій

сл. п.

МИКОЛА КОВБАСНЮК

ПОХОРОНИ відбудуться дня 2-го червня 1973 р. о год. 9-ій рано з церкви св. І. Хрестителя в Сиракюзах, Н. Й., на місцевий український цвинтар.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ВІДДІЛ ОДВУ в СИРАКЮЗАХ, Н. Й.

Замість квітів на могилу спочилого Побратима і Друга

ОЛІЙНИКА

Миколи Максимовича

(1913-1973)

складаю на Фонд Студій Українознавства при Гарвардському Університеті 150.00 долярів.

МИКОЛА НАЛИВАЙКО з РОДИНОЮ

Замість квітів на свіжу могилу Дорогої і Незабутньої Приятельки

Пані-Матки КЛЮНІКИ КВАСНИЦЬКОЇ

померлої 5-го травня 1973 р. в Chathom, Ont., Canada, складаю на Колеґію св. Андрія у Вінніпеґу 20.00 долярів.

Бруклин, Н. Й. Зеня ОНУФРЕЙЧУК-БЕРВИЦЬКА

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. ЗОНІ БУНЯК

зложили на „Церкву в Потребі":

Наталія і Михайло Білоус	$25.00
Лідія й Орест Білоус	25.00
Євгенія і Степан Кебало	25.00
Софія і Маркіян Готь	20.00
Стефанія і Ярослав Дусанівський	20.00
Текля і Василь Коцюк	20.00
Анна і Степан Секрета	20.00
Лідія і Володимир Магун	10.00

Разом $165.00

З нагоди похорону мецената української вільної науки

сл. п. інж. ІВАНА РОМАНЮКА

зібрано на Фонд сл. п. Івана Романюка суму 75.00 дол., що їх зложили:

по 10.00 дол. — Іван Пиндус, Степан Рендзяк, Іван Пігуляк, Роман Шаран, Іван Щербаневич;

по 5.00 дол. — Володимир Мельничук, Роман Войтович, п-ство Ярослава і Осип Гайй, Володимир Ревюк, Михайло Болозовський.

Всім ВШ. Жертводавцям складає найщирішу подяку

УПРАВА НТШ в ЗСА

Замість квітів на свіжу могилу

сл. п. полк. інж. ІВАНА КАЛИНОВИЧА

що відійшов у Вічність 27-го квітня 1973 р., зложили пожертви на Наукове Товариство ім. Шевченка в ЗСА, в ювілейному році століття його існування, такі установи, організації, родини і поодинокі пані і панове:

по 20.00 дол. — ОбВУА, Відділ в Нюарку, М. М. Семанишин, О. Я. Яворські, Б. В. Гнатів, В. Гнатів, М. А. Городиські, С. І. Караванські, Т. Т. Пастушенко;

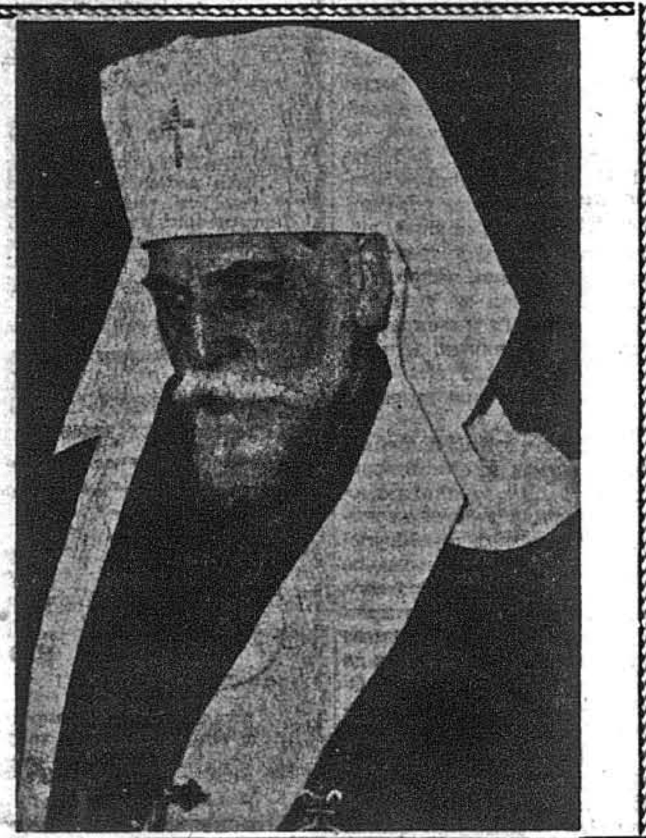
15.00 дол. — І. М. Чировські;

по 10.00 дол. — О. Л. Футали, С. Б. Скальські, Н. Я. Пастушенки, М. Пастушенко, М. В. Свитух, І. Бартошик, Г. І. Галії, І. Р. Кочержуки, Я. Рак, Українське Вільне Козацтво, Станиця в Нюарку, А. В. Лепцан, Л. О. Бойко, Л. Б. Гураленки, О. П. Семенюки, Е. Ю. Харченки, М. М. Михайлишин;

по 5.00 дол. — Ю. Коновія, О. Кратко, О. Вересюк, В. Чубата, М. Кимима, Ф. Лучишин.

Разом зібрано суму 365.00 дол. п. Нестором Баснюком. ВШ. Жертводавцям складає найщирішу подяку за цей дар

ПРЕЗИДІЯ ЮВІЛЕЙНОГО КОМІТЕТУ НТШ

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

чість" та про „поетичну фантазію". Коли б тепер писав Франко цю психологічну частину своєї праці, то вона була б інакше зформульована після осягів психоанализи, але в основному головні твердження автора залишилися б і нині. Франко використовує головних авторів, які писали про поетику, починаючи від Арістотеля і кінчаючи на своїх сучасниках французові Жюлеві Леметрові (1853-1914) та австрійському німцеві Германові Барові (1863-1934). Свої твердження автор підтримує прикладами з творів великих майстрів поетичного слова: Гомера, Овідія, Гете, Віллнда, Ленауа, Грільпарцера, Міцкевича, а найбільше Шевченка.

В „естетичних основах", які друкувалися в „ЛНВ" у 1899 році, автор порушує такі проблеми поетики: роля змислів у поетичній творчості, поезія і музика, змисл зору і його значення в поезії, поезія і малярство, „Як поезія малює мертву природу" та „Що таке поетична краса?"

Наведемо те місце з „Причинної" Шевченка, де поет малює словами різнородні звуки, з яких складається буря:

Реве та стогне Дніпр широкий,
Сердитий вітер завива...
-- -- -- -- -- --
Ще треті півні не співали,
Ніхто ніде не гомонів,
Сичі в гаю перекликались
Та ясень раз-у-раз скрипів.

„В першій і останній парі рядків, — пише Франко, — зібрано кілька сильних слухових образів — рев великої ріки, свист і виття вітру, крик сичів, скрип дерева — все це ефекти чисто музикальні і доступні для чисто музикального трактування. Але середня пара рядків? Там також є слова, що апелюють до нашої слухової пам'яті: півні співають, люди гомонять. Та ба, при однім і другім з тих слів є, сказати б по-музикальному, касівник, слівце "не", котре вказує власне на брак даного враження" (ст. 132). Франко пише, що Шевченко покористувався тут слуховими враженнями з запереченням на те, щоб не писати конвенційно: "північ". Такого засобу не знає музика.

Євген Адельгейм відкидає з критики Франка тільки „явну крайність" про те, що „реальна критика була пропагандою", а решта Франкового становища мало, чим відмінна від того, що „говорив А. Луначарський у своїй статті „М. Добролюбов" в 1918 р. Адельгейм кінчає свій вступ до Франкових „Секретів..." словами найвищого признання: „З вершин (цієї розвідки) відкриваються горизонти безмежної штуки і незглибимого творчого ремесла, про які говорив Франко в своїй поезії "Semper tiro" (61).

І. Дорошенко ствердужує на кінці своєї праці тільки те, що „погляди І. Франка на критику, його власна критична діяльність відбивали передбачений М. Г. Чернишевським процес "великого розвитку літератури майбутнього" " (ст. 209).

Та ні один із цих авторів не мав відваги сказати, що Іван Франко наприкінці 90-их років минулого віку змінив свої погляди, які мав у 70-их і 80-их роках, він залишив співпрацю з польськими соціялістами, був засновником Української Радикальної Партії, а пізніше Української Національної Демократичної Партії. Автор „Не пора, не пора, не пора" та „Пісні руських хлопів-радикалів" був проти „кривавої відплати та проти насильного суспільного перевороту й масового самосуду", як про це сам писав у книзі „Давнє й нове" (ст. 257). Здійснення програми Комуністичного маніфесту на думку І. Франка, — це „тріюмф нової бюрократії над суспільністю, над всім матеріяльним і духовим життям" (Лука Луців. Іван Франко — борець за національну і соціяльну справедливість. Видавництво „Свобода", Ню Йорк - Джерзі Сити, 1967, ст. 634-635).

Оцю ідеологічну зміну Франка видно і в його поглядах на літературну критику, але про це не можна писати в Україні, що мусить бути „молодшою сестрою" Москви...

МІЖНАРОДНИЙ СВІТ І УКРАЇНСЬКА СПРАВА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

бо ваш прем'єр є найрозумнішою людиною, з якою я будь-коли в житті говорив". Зрозуміло, що така заява проломила кригу та взаємні упередження і скріпила англо - французьке зближення. Коли в 1853 р. Росія почала просякати своїми впливами на Балкани, Англія й Франція були вже готові до протидії, що привело до Кримської війни 1856 р.

Знаменною є заява тодішнього міністра закордонних справ Англії лорда Рассела: „Якщо ми не будемо боротися проти москалів на Дунаї, то будемо змушені боротись „на Індусі". У відповідь на цю заяву появились в пресі голоси, мовляв, міністер не орієнтується в географії. Не віримо, щоб лорд Рассел не орієнтувався в географії, але віримо, що правильно відчував і передбачав хід історії та стратегічне значення певних географічних пунктів, якими, без сумніву, є Дунай і Індус. Він був великим ненависником російських царів та їх політики. Як бачимо, і в той час були в світі впливові політики, які правильно розцінювали ролю Росії, але вони нас тоді не цікавили, ми про них не знали і не старались здобути їх для нашої справи, подібно як і в 1918-19 роках, ба навіть і сьогодні.

Франція, яка по прогрі Наполеона прагнула привернути свій престиж і значення, видвигнула проти політики „Священного Союзу" потребу упорядкувати Европу на принципі національностей, а Англія висунула східню проблему, до якої зачисляла Балкани і Туреччину, що довело до Кримської війни. Тут знову була добра нагода висунути державну концепцію України, яка в добі Кримської війни мала всі дані на розголос у світ і навіть на успіх. І ця винмкова нагода не була українцями використана.

Аналізуючи ці проблеми : добу, приходимо до висновку, що ідея державности України не була в нашому народі належно плекана. Згадаймо наші пісні, гасла, під якими запорожці йшли в бій — „слава, честь, віра, народ воля", а держави, цього найважливішого чинника в тих гаслах не згадувалось. Є незрозумілим, що нарід, який давав сотки тисяч козаків і добровільців для оборони віри, чести, слави, волі, і то в обороні тої самої Росії, що його гнобила, не вислав закордон ані одного свого сина для оборони його державних інтересів. Виходить, що ця рідна „стратегія гетта" має у нас своє історичне минуле і ми її й сьогодні, по чвертьтисячолітній науці, із замилуванням плекаємо.

„Зелений стіл" був в минулому й напевно буде в майбутньому місцем, де вирішуватимуться в а ж ливі державно - визвольні проблеми. При тому столі ми не мали і знову можемо не мати прихильників державної концепції та своїх приятелів. Тому не дивуймось, що історія нас всюди обходить і є проти нас. Справа державности України — проблема европейська, світова, і її можна успішно представити тільки на такому рівні, а не в ґетті. Ми мусимо її вивести в світ, а це можна зробити тільки тоді, коли будемо її розробляти на світовому форумі, в кабінетах прихильних нам держав, як також на такому форумі, яким є Організація Об'єднаних Націй. Смію твердити з досвіду, що така можливість і сьогодні існує, тільки треба хотіти і вміти її знайти.

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА ДЕТРОЙТУ ЕНТУЗІЯСТИЧНО ВІТАЛА ВЕРХОВНОГО АРХИЄПИСКОПА

(Закінчення зі стор. 1-ої)

вечеря, яка з гутіркою тривала одну годину.

Після вечері о. Б. Панчук представив за почесним столом обох єпископів — Ярослава Ґабра й Ізидора Борецького, священиків — о. Мирона Ковча з Флінту, о. Петра Стецюка (який товаришить Кардиналові, о. монс. д-ра С. Кнаппа, о. ігумена І. Лотоцького, о. Володимира Білинського з Чикаґо, о. декана Михайла Бохневича, о. Івана Прокоповича (вихованця Кардинала), о. Нестора Феціцу і о. Івана Лазаря, представників міст метрополії ,представника стейту і дружину посадника Гемремку Дентін Войтович, при чому єпископові Борецькому з нагоди 25-ліття його єпископства в і д с п і вано „Многа Літа".

Заступник „спікера" мишиґенської стейтової Палати Репрезентантів вручив Блаженнішому резолюцію, підписану членами Палати Репрезентантів і Сенату, як тако:. резолюцію губернатора Милликена, який проголосив дні 24 і 25 травня днями Блаженнішого Архиєпископа Української Католицької Церкви Кардинала Йосифа Сліпого. Крім нього, вручили Кардиналові резолюції: радний міста Антоні Вєжбіцкі від Міської Ради Детройту, підписану посадником Р. Ґрибсом і всіма членами Міської Ради, і посадник Гемтремку Р. Войтович (кажуть, що він українець), який у своїй короткій промові вітав і прославляв Кардинала. В і д п о відного змісту резолюції надіслали також посадники міст: Дірборн-Гайтс і Воррен.

Після цих формальностей, ансамбль бандуристок при Осередку СУМА „Орлик" під дир. Кирила Цепенди відспівав три пісні, при чому підходячим до почесного стола диригентові і членкам ансамблю Кардинал стискав руки. Слідували привітальні промови. Перший забрав голос голова Екзекутивного Комітету для п р и в ітання Кардинала, д-р Володимир Прокопович, який н а з в ав Кардинала „нашою скалою". Промова протоігумена Василіянського Чину у ЗСА о. Патрика Пащака мала високопатріотичний зміст. Владика Ярослав Ґабро у своїй промові згадав про 10-ліття звільнення Блаженнішого з московського заслання і висказав бажання, щоб ми під час чергових відвідин вітали Блаженнішого вже як формально визнаного Патріярха УКЦеркви. Владика Ізидор Борецький говорив про свою подорож з Кардиналом до Австралії, Бразилії і Параґваю, де Блаженнішого вітали щиро не тільки українці, але й чужинці, поліція, військо і державні представники. В Параґваю, наприклад, наш Кардинал за дозволом влади відвідав в'язницю і в розмові з в'язнями, між іншим, сказав: „Я теж сидів у в'язниці, хоч не за те, за що ви сидите".

Кардинал англійською мовою дякував представникам стейту і міст за вирізнення його особи, а в слові до детройчан вирізнив протоігумена о. Патрика Пащака за його привітальну промову, згадав про свою десятирічну працю для об'єднання нашого народу і закликав до праці для Церкви і нації. Опісля о. Б. Панчук подякував Кардиналові за науку, а о. І. Прокопович провів кінцеву молитву. Бенкет закінчено відспіванням „Многая літа" в честь Кардинала.

П'ятниця, 25-го травня. О годині 10 перед полуднем Кардинал був гостем о. декана Михайла Бохневича, пароха церкви св. Івана Хрестителя на заході міста, в якій в асисті обох єпископів і священиків при численній участі мирян відправив Службу Божу з проповіддю. Співав церковний хор під керівництвом Кирила Цепенди. О год. 1:30 Блаженніший відвідав кардинала Дірдена в Детройті.

Кульмінаційною точкою побуту Кардинала в Детройті була Архиєрейська Служба Божа, яку Блаженніший в асисті обох Владик і священиків відправив в церкві Непорочного Зачаття Преч. Діви Марії в Гемтремку. Співав церковний хор під дир. д-ра Б. Кушніра. Церква по береги була виповнена вірними. У виголошеній проповіді Архипастир згадав про нашу мовчазну Церкву на рідних землях, закликав до молитов за неї, взивав нашу молодь вступати в священичий і монаший чини, радив їй студіювати на Катедрах Українознавства в Гарвардському у н і в е рситеті, вивчати там добре українську мову, історію і культуру, а потім включатися в американське політичне життя і за прикладом українців в Канаді промощувати шлях до високих державних урядів і в них здобувати приятелів для ширення правди про Україну і її нарід в боротьбі за остаточне визволення нашої Батьківщини з чужої кормиги. Служба Божа з проповіддю тривала дві і пів години. Грімке „Многая літа" лунало з уст хористів в честь Кардинала, єпископів, клеру і українського народу.

Субота, 26 травня. О годині 9 рано церква Неп. Зач. була виповнена молоддю, дітьми і їхніми батьками, які вислухали Службу Божу. У своїй проповіді Кардинал закликав мирян т р и м атися своєї віри, обряду і гордитися приналежністю до української нації.

О 12 годині в полудне у шкільній авдиторії при вулиці Мек Дуґал зібралися представники місцевих організацій, щоб при обіді ще раз зустрінутися з Блаженнішим. Коротку прощальну промову виголосив Владика Ізидор Бирецький. Учасники підходили до Кардинала і кожний на свій спосіб висказував йому на прощання свою відданість. Перед третьою годиною по полудні відвезено Блаженнішого на летовище, звідки в асисті Владики І. Борецького і о. Петра Стецюка відлетів до Торонта.

Слід підкреслити, що час на привітання Блаженнішого був короткий і факт, що наш Верховний Архипастир виніс з візити в Детройті якнайкраще враження, треба завдячувати праці Екзекутивного Комітету у складі: д-р В. Прокопович — голова, інж. Б. Федорак — координатор, інж. В. Колодчин, д-р Б. Лончина, інж. Б.Петріна і д-р А. Шутка — заступники голови, дир. М. Мушинський скарбник та С. Феденко і мгр Ірина Прийма — секретарі.

Франц Липецький

ЗМІНИ У ПРОГРАМІ ВІДВІДИН БЛАЖЕННІШОГО В РОЧЕСТЕРІ

Рочестер. — Церковно-Громадський Комітет для привітання Блаженнішого Верховного Архиєпископа Йосифа в Рочестері інформує про деякі зміни, які сталися в програмі відвідин Блаженнішого в тому місті. Молебень у церкві Богоявлення буде о год. 6-ій вечора, а не 7-ій як початково інформовано. Після молебня відбудеться в парафіяльному домі гостина і зустріч з Блаженнішим, але тільки для духовенства, представників міста та членів Ділового Комітету, а не для представників товариств і організацій. Обід - бенкет з Блаженнішим в і д б у деться для всього громадянства в суботу, 9-го червня, о год. 12-ій вполудне в залі Валле'с при 1335 Риджровд в Рочестері.

НОВИЙ ГЕНЕРАЛЬНИЙ КОНСУЛ УГОРЩИНИ В КИЄВІ

Київ.—За інформаціями РАТАУ з днем 25 травня у Києві є новий генеральний консул Угорської Народної Республіки Ласло Ваці. Генеральний консул Ваці прибув до Києва в товаристві угорського посла в СССР Дьюла Рапаї. Тут вони мали зустріч з головою Ради міністрів УССР О. П. Ляшком, керуючим справами Ради міністрів УССР К. П. Войком, міністром закордонних справ УССР Г. Г. Шевелем та начальником протоколярного відділу МЗС УССР В. М. Цибою. Угорський посол побував в Києві два дні і склав офіційну візиту міністрові закордонних справ України Г. Г. Шевелю. На закінчення свого побуту в Києві посол Рапаї влаштував прийом для представників уряду УССР, партії, різних організацій. На прийнятті б у л и т а к о ж співробітники генеральних консульств соціялістичних країн в Києві.

СССР підписав Конвенцію про Авторське право

Москва. — З датою 27 травня Совєтський Союз приступив, згідно з давнішим рішенням уряду і Президії Верховної Ради, до Міжнародної Конвенції про Авторське право. Ніяких, однак, точніших даних немає про те, як на практиці совєтські чинники будуть дотримуватися постанов Конвенції. Згідно з Конвенцією, Совєтський Союз зобов'язаний давати охорону авторського права всім чужоземним авторам нарівні з охороною, яку він дає совєтським авторам. Очевидно, від тепер в СССР не будуть перекладати і публікувати іноземних авторів без якогось з ними домовлення. Як відомо, у совєтській інтерпретації постанови Конвенції стосуються також до всіх творів, написаних в СССР совєтськими авторами і публікованих нелеґально на базі самвидаву. У випадку, коли такий самвидавний твір появиться на Заході без погодження автора чи урядових совєтських чинників, совєтський уряд матиме право передати справу до суду стосовної країни за порушення Конвенції про авторське право, і також в самому СССР переслідувати автора.

Армія заявляє підтримку для переністського уряду Арґентини

Буенос Айрес. — Новий головнокомандувач арґентинської армії заявив свою підтримку для нового переністського уряду, але зазначив, що уряд мусить дотримуватися Конституції. Промовляючи в Крайовому Військовому Коледжі, генерал Джордже Карсаґно сказав, що арґентинці мають право вибирати кого захочуть і обіцяв „безумовну субординацію" до Конституції, але також сказав, що уряд, як і громадяни, мусять підкоритися законам країни. Коментатори припускають, що заява нового головнокомандуючого армією означає, що переністський уряд президента Гектора Дж. Кампоря не буде під загрозою усунення традиційно ворожо наставленими збройними силами, як довго цей уряд не повернеться до диктаторських методів Хуана Перона. Протягом останніх 30 років політична влада в Арґентині була на переміну, або в руках переністів, або в руках збройних сил. Обидва табори завжди ворогували. Тепер переможцями вийшли переністи. Навіть новий головнокомандувач армії був назначений нововибраним президентом, який також післав у відставку велике число старшин. Президент Кампора також проголосив амнестію для політичних в'язнів, хоч армія заявилася проти звільнення багатьох із них.

БОЛГАРСЬКІ НАГОРОДИ УКРАЇНСЬКИМ ПИСЬМЕННИКАМ

Київ.—У зв'язку з Днем болгарської освіти, культури і слов'янської писемности відбулось тут 25 травня вручення болгарських орденів групі діячів науки, літератури і мистецтва УССР. Відзначено письменників М. Бажана, О. Гончара, народного артиста М. Добровольського, історика і наукового співробітника Інституту історії Академії наук УССР П. С. Соханя та директора театру ім. Лесі Українки І. Г. Куницю. Нагороди вручав генеральний консул Болгарії в Києві Кристю Євтимов.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 2-го ЧЕРВНЯ 1973 р.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Річні загальні збори 285 Відд. Б-ва св. Юрія Переможця, о год. 7-ій веч. в залі церкви св. Покрови, 1025 Клінтон Аве. Є важливі справи до вирішення, проситься чл. прибути. — А. Скібіцький, секр.

НЕДІЛЯ, 3-го ЧЕРВНЯ 1973 р.

СИРАКЮЗИ, Н. Й. Місячні збори Т-ва Укр. Січ 39 Відд. о год. 3-ій по пол. у відділовому бюрі УНДому. Збирання чл. вкладок: субота — 7-10 веч., неділя — 12-3 по пол. Проситься чл. прибути на збори і вирівняти вкладки. — Управа.